



# Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2017. gada 28. martā<sup>\*i</sup>

## Saturs

Atbilstošās tiesību normas .....	4
LES un LESD .....	4
ES un Krievijas partnerības nolīgums .....	6
Apstrīdētie akti .....	6
Lēmums 2014/512 .....	6
Regula Nr. 833/2014 .....	9
Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi .....	13
Par lūgumu atkārtoti sākt mutvārdu procesu .....	15
Par prejudiciālajiem jautājumiem .....	16
Par pirmo jautājumu .....	16
Par pieņemamību .....	16
Par lietas būtību .....	17
Par otrā jautājuma a) daļu .....	21
Par LES 40. panta ievērošanu Lēmumā 2014/512 un Regulā Nr. 833/2014 .....	21
Par Lēmumā 2014/512 un Regulā Nr. 833/2014 paredzēto ierobežojošo pasākumu attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām spēkā esamību .....	22
– Ievada apsvērumi .....	22
– Par apstrīdēto aktu saderību ar ES un Krievijas partnerības nolīgumu .....	24

\* Tiesvedības valoda – angļu.

– Par pienākumu norādīt pamatojumu un par tiesību uz aizstāvību, tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un tiesību piekļūt lietas materiāliem ievērošanu.....	25
– Par vienlīdzīgas attieksmes principu .....	27
– Par pilnvaru nepareizu izmantošanu .....	27
– Par pretrunas esamību starp Lēmuma 2014/512 un Regulas Nr. 833/2014 tekstu .....	28
– Par samērīguma principu un <i>Rosneft</i> pamattiesībām.....	28
Par otrā jautājuma b) daļu .....	30
Par pieņemamību .....	30
Par lietas būtību .....	31
Par trešā jautājuma a) daļu .....	32
Par trešā jautājuma b) daļu .....	34
Par trešā jautājuma c) daļu .....	35
Par tiesāšanās izdevumiem .....	35

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) — Ierobežojoši pasākumi saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā — Lēmuma 2014/512/KĀDP un Regulas (ES) Nr. 833/2014 normas — Spēkā esamība — Tiesas kompetence — ES un Krievijas partnerības nolīgums — Pienākums norādīt pamatojumu — Tiesiskās noteiktības un piemērojamo tiesību aktu precizitātes principi — Piekļuve kapitāla tirgum — Finansiāla palīdzība — Globālie depozitārie sertifikāti (*Global Depositary Receipts*) — Naftas nozare — Lūgums interpretēt jēdzienus “slānekļis” un “ūdeņi, kas dziļāki par 150 metriem” — Nepieņemamība

Lieta C-72/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Divisional Court)* (Augstākās tiesas (Anglija un Velsa) *Queen’s Bench* departaments (Tiesas nodaļa), Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 9. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 18. februārī, tiesvedībā

***The Queen***, pēc lūguma, ko iesniegušas:

***PJSC Rosneft Oil Company***, agrāk – *Rosneft Oil Company OJSC*,

pret

***Her Majesty’s Treasury***,

***Secretary of State for Business, Innovation and Skills***,

***The Financial Conduct Authority***.

## TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*] (referents), Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadžiev*], K. Toadere [*C. Toader*], M. Safjans [*M. Safjan*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], K. Vajda [*C. Vajda*], S. Rodins [*S. Rodin*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 23. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *PJSC Rosneft Oil Company*, agrāk *Rosneft Oil Company OJSC*, vārdā – sākotnēji *T. Beazley, QC, P. Saini, QC*, kā arī *S. Tulip un P. Farmer, barristers*, vēlāk – *L. Van Den Hende, advocaat*, kā arī *M. Schonberg un K. Krissinel, solicitors*,
- *The Financial Conduct Authority* vārdā – *J. McClelland, barrister, S. Tolaney, QC*, un *A. Chapman, solicitor*,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *V. Kaye*, pārstāve, kam palīdz *G. Facenna, barrister*,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Hedvábná, J. Vláčil, M. Smolek un E. Ruffer*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze un A. Lippstreu*, pārstāvji,
- Igaunijas valdības vārdā – *K. Kraavi-Käerdi*, pārstāve,
- Francijas valdības vārdā – *F. Fize, B. Fodda, G. de Bergues un D. Colas*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *A. Miłkowska un B. Majczyna*, pārstāvji,
- Eiropas Savienības Padomes vārdā – *A. de Elera-San Miguel Hurtado un S. Boelaert*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *T. Scharf, L. Havas un D. Gauci*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 31. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2014. gada 31. jūlija Lēmuma 2014/512/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā (OV 2014, L 229, 13. lpp.), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2014. gada 4. decembra Lēmumu 2014/872/KĀDP (OV 2014, L 349, 58. lpp., un labojums – OV 2014, L 350, 15. lpp.) (turpmāk tekstā – “Lēmums 2014/512”), atsevišķu normu spēkā esamību, kā arī par Padomes 2014. gada 31. jūlija Regulas (ES) Nr. 833/2014 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā (OV 2014, L 229, 1. lpp., un labojums – OV 2014, L 246,

59. lpp.), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2014. gada 4. decembra Regulu (ES) Nr. 1290/2014 (OV 2014, L 349, 20. lpp., un labojums – OV 2014, L 369, 79. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 833/2014”) (turpmāk tekstā kopā – “apstrīdētie akti”), spēkā esamību un interpretāciju.

- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *PJSC Rosneft Oil Company*, agrāk – *Rosneft Oil Company OJSC* (turpmāk tekstā – “*Rosneft*”), sabiedrību, kas ir ierakstīta komercreģistrā Krievijā, un *Her Majesty’s Treasury* (Karaliskā valsts kase), *The Secretary of State for Business, Innovation and Skills* (uzņēmējdarbības, inovāciju un kompetenču ministrs) un *The Financial Conduct Authority* (Finanšu pārvaldības iestāde, turpmāk tekstā – “*FCA*”), par ierobežojošiem pasākumiem, ko Eiropas Savienība noteikusi attiecībā uz atsevišķiem Krievijas uzņēmumiem, tostarp *Rosneft*.

## Atbilstošās tiesību normas

### *LES un LESD*

- 3 Līguma par Eiropas Savienību III sadaļas “Noteikumi attiecībā uz Savienības iestādēm” 19. pantā ir noteikts:

“1. Eiropas Savienības Tiesas sastāvā ir Tiesa, Vispārējā tiesa un specializētās tiesas. Tā nodrošina, ka tiek ievērots tiesiskums Līgumu interpretēšanā un piemērošanā.

Dalībvalstis nodrošina tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības.

[..]

3. Eiropas Savienības Tiesa saskaņā ar Līgumu noteikumiem:

[..]

b) pēc dalībvalstu tiesu pieprasījuma sniedz prejudiciālus nolēmumus par Savienības tiesību aktu interpretāciju vai iestāžu pieņemto aktu spēkā esamību,

[..].”

- 4 LES V sadaļas nosaukums ir “Vispārīgi noteikumi par Savienības ārējo darbību un īpaši noteikumi par kopējo ārpolitiku un drošības politiku”. Šīs sadaļas 2. nodaļas “Īpaši noteikumi par kopējo ārpolitiku un drošības politiku” 24. panta 1. punkta otrajā daļā ir noteikts:

“Uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku attiecas īpaši noteikumi un procedūras. To nosaka un īsteno Eiropadome un Padome ar vienprātīgu lēmumu, izņemot gadījumus, ja Līgumos paredzēts citādi. Legīslatīvu aktu pieņemšana nav paredzēta. Kopējo ārpolitiku un drošības politiku atbilstīgi Līgumiem īsteno Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos un dalībvalstis. Eiropas parlamenta un Komisijas īpašā loma šajā jomā ir noteikta Līgumos. Eiropas Savienības Tiesai nav kompetences attiecībā uz šiem noteikumiem, izņemot tās kompetenci pārraudzīt atbilstību šā Līguma 40. pantam un izskatīt dažu lēmumu likumību, kā paredzēts [LESD] 275. panta otrajā daļā.”

- 5 Šis pašas LES nodaļas 29. pantā ir noteikts:

“Padome pieņem lēmumus, kuros nosaka Savienības attieksmi īpašos ģeogrāfiskos vai tematiskos jautājumos. Dalībvalstis nodrošina savas politikas saskaņu ar Savienības nostāju.”

6 Šīs pašas LES nodaļas 40. pantā ir paredzēts:

“Kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošana neietekmē iestāžu veikto procedūru un iestādēm piešķirto pilnvaru piemērošanu, kas paredzētas Līgumos, lai īstenotu Savienības kompetenci, kas minēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 3. līdz 6. pantā.

Tāpat arī to politiku īstenošana, kas minēta šajos pantos, neietekmē iestāžu veikto procedūru un iestādēm piešķirto pilnvaru piemērošanu, kas Līgumos noteiktas Savienības kompetences īstenošanai saskaņā ar šo nodaļu.”

7 LESD piektā daļa attiecas uz Savienības ārējo darbību. Šīs daļas IV sadaļas “Ierobežojoši pasākumi” 215. pantā ir noteikts:

“1. Ja kādā lēmumā, kas pieņemts saskaņā ar [LES] V sadaļas 2. nodaļu, ir paredzēts daļēji vai pilnīgi pārtraukt vai mazināt ekonomikas un finanšu sakarus ar vienu vai vairākām trešām valstīm, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas kopēja priekšlikuma paredz nepieciešamos pasākumus. Par to tā informē Eiropas Parlamentu.

2. Ja tas paredzēts kādā lēmumā, kas pieņemts saskaņā ar [LES] V sadaļas 2. nodaļu, Padome saskaņā ar 1. punktā paredzēto procedūru var pieņemt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām un nevalstiskām grupām vai struktūrām.

[..]”

8 LESD sestajā daļā ir ietverti noteikumi par iestādēm un finanšu noteikumi. Šīs daļas I sadaļas “Noteikumi par iestādēm” 5. iedaļā, kura attiecas uz “Eiropas Savienības Tiesu”, ir ietverts 267. pants, kurā ir noteikts:

“Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par:

a) Līgumu interpretāciju;

b) Savienības iestāžu vai struktūru tiesību aktu spēkā esamību un interpretāciju.

Ja šādu jautājumu ierosina kādas dalībvalsts tiesā, šī tiesa, ja tā uzskata, ka ir vajadzīgs Tiesas lēmums par šo jautājumu, lai šī tiesa varētu sniegt spriedumu, var lūgt, lai Tiesa sniedz nolēmumu par šo jautājumu.

[..]”

9 LESD minētajā iedaļā, 275. pantā ir noteikts:

“Eiropas Savienības Tiesai nav jurisdikcijas attiecībā uz noteikumiem par kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī attiecībā uz tiesību aktiem, kas pieņemti saistībā ar noteikumiem par kopējo ārpolitiku un drošības politiku.

Tiesas kompetencē tomēr ir pārraudzīt Līguma par Eiropas Savienību 40. panta piemērošanu un izlemt lietas, kuras ierosinātas saskaņā ar 263. panta ceturtajā daļā paredzētajiem nosacījumiem par lēmumu likumību, kuri paredz ierobežojošus pasākumus pret fiziskām vai juridiskām personām un kurus pieņēmusi Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību V sadaļas [2.] nodaļu.”

### ***ES un Krievijas partnerības nolīgums***

- 10 Partnerības un sadarbības nolīgumā, ar ko izveido partnerību starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Krievijas Federāciju, no otras puses, kas parakstīts Korfu 1994. gada 24. jūnijā un Eiropas Kopienu vārdā apstiprināts ar Padomes un Komisijas 1997. gada 30. oktobra Lēmumu 97/800/EOTK, EK, Euratom (OV 1997, L 327, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “ES un Krievijas partnerības nolīgums”), ir ietverta XI sadaļa “Institucionāli, vispārīgi un nobeiguma noteikumi”, kuras 99. pantā ir noteikts:

“Šis Nolīgums nekādi neliedz Pusēm veikt pasākumus,

- 1) ko tās uzskata par vajadzīgiem, lai aizsargātu [būtiskas] savas drošības intereses:

[..]

- d) nopietnu iekšēju nemieru gadījumā, kas traucētu uzturēt kārtību un likumību, kara laikā vai nopietna starptautiska saspīlējuma laikā, kas rada kara draudus, vai arī lai pildītu pienākumus, ko tā uzņēmusies, lai uzturētu mieru un starptautisku drošību;

[..].”

### ***Apstrīdētie akti***

#### *Lēmums 2014/512*

- 11 Lēmums 2014/512 tika pieņemts atbilstoši LES 29. pantam.
- 12 Lēmuma 2014/512 preambulas 1.–8. apsvērumā ir paredzēti apstākļi, kādi pastāvēja pirms šajā lēmumā paredzēto ierobežojošo pasākumu noteikšanas.
- 13 Saskaņā ar šī lēmuma 1. panta 2. un 3. punktu:

“2. Ir aizliegts tieši vai netieši pirkt vai pārdot obligācijas, kapitāla vērtspapirus vai līdzīgus finanšu instrumentus, tieši vai netieši sniegt ar tiem saistītus ieguldījumu pakalpojumus vai palīdzēt tos emitēt vai veikt jebkādus citus darījumus ar tiem, kuru termiņš pārsniedz 30 dienas un kurus pēc 2014. gada 12. septembra emitē:

[..]

- b) vienības, kuras veic uzņēmējdarbību Krievijā un kuras 2014. gada 12. septembrī atrodas valsts kontrolē vai kurām vairāk nekā 50 % daļu ir valsts īpašumā, un kuru kopējie aktīvi tiek lēsti vairāk nekā 1 triljona Krievijas rubļu vērtībā, un kuru aplēstie ieņēmumi vismaz 50 % apmērā rodas no jēlnaftas vai naftas produktu tirdzniecības vai transportēšanas, kā uzskaitīts III pielikumā [proti, *Rosneft*, *Transneft* un *Gazprom Neft*];
- c) jebkura juridiska persona, vienība vai struktūra, kura veic uzņēmējdarbību ārpus Savienības un kurai vairāk nekā 50 % daļu ir [..] b) apakšpunktā minētas vienības īpašumā; vai
- d) jebkura juridiska persona, vienība vai struktūra, kas rikojas tādas vienības vārdā vai uzdevumā, kas pieder c) apakšpunktā minētajai kategorijai vai ir uzskaitīta [..] III pielikumā [proti, *Rosneft*, *Transneft* un *Gazprom Neft*].

3. Ir aizliegts tieši vai netieši veidot jebkādus mehānismus tādu jaunu aizdevumu vai kredītu izsniegšanai, kuru termiņš pārsniedz 30 dienas un kuru pēc 2014. gada 12. septembra izsniedz jebkurai [...] 2. punktā minētai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai, izņemot aizdevumus vai kredītus, kuru konkrētais un dokumentētais mērķis ir sniegt tiešu vai netiešu finansējumu neaizliegtam preču importam vai eksportam un nefinanšu pakalpojumiem starp Savienību un Krieviju, un jebkuru citu trešo valsti, vai aizdevumus, kuru konkrētais un dokumentētais mērķis ir sniegt ārkārtas finansējumu, lai izpildītu maksātspējas un likviditātes kritērijus, juridiskām personām, kuras veic uzņēmējdarbību Savienībā un īpašumtiesības uz kurām vairāk nekā 50 % apmērā pieder I pielikumā uzskaitītai vienībai, vai piedalīties šādos mehānismos [proti, lielām kredītiestādēm vai attīstības finansēšanas iestādēm, kas veic uzņēmējdarbību Krievijā, kurām 2014. gada 1. august[ā] vairāk nekā 50 % daļu ir valsts īpašumā vai kontrolē: *Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Vnesheconombank un Rosselkhozbank*].”

14 Lēmuma 2014/512 4. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstu valstspiederīgie vai no dalībvalstu teritorijām, vai izmantojot dalībvalstu jurisdikcijā esošus kuģus vai gaisa kuģus, ar eksportētājas dalībvalsts kompetentās iestādes iepriekšēju atļauju veic tāda konkrēta aprīkojuma tiešu vai netiešu pārdošanu, piegādi, nodošanu vai eksportu, kurš Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā, ir derīgs izmantošanai šādās izpētes un ieguves projektu kategorijās:

- a) naftas izpēte un ieguve ūdeņos, kas ir dziļāki par 150 metriem;
- b) naftas izpēte un ieguve piekrastes apgabalā uz ziemeļiem no polārā loka;
- c) projekti, kam ir potenciāls iegūt naftu no resursiem, kuri atrodas slānekļa veidojumos, izmantojot hidraulisku šķelšanu; tas neattiecas uz izpēti un ieguvi no slānekļa veidojumiem, lai atklātu atradnes, kas nav slāneklis, vai iegūtu tajās naftu.

Savienība veic vajadzīgos pasākumus, lai noteiktu atbilstīgos priekšmetus, kuriem piemēro šo punktu.

2. Arī:

- a) tehnisku palīdzību vai citus pakalpojumus, kas saistīti ar 1. punktā minētajām iekārtām;
- b) finansējumu vai finansiālu palīdzību 1. punktā jebkādai minēto svarīgo iekārtu pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportam vai ar to saistītas tehniskas palīdzības vai apmācības sniegšanai;

nodrošina tikai ar eksportētājas dalībvalsts kompetentās iestādes iepriekšēju atļauju.

3. Dalībvalstu kompetentās iestādes nepiešķir atļauju aprīkojuma pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportam vai pakalpojumu sniegšanai, kā minēts 1. un 2. punktā, ja tās konstatē, ka attiecīgā pārdošana, piegāde, nodošana vai eksports vai attiecīgā pakalpojuma sniegšana ir paredzēta vienai no 1. punktā paredzētajām izpētes un ieguves kategorijām.

4. Panta 3. punkts neskar pirms 2014. gada 1. augusta noslēgtu līgumu vai papildu līgumu, kas vajadzīgi šādu līgumu izpildei, izpildi.

5. Var tikt piešķirta atļauja, ja iekārtu pārdošana, piegāde, nodošana vai eksports vai pakalpojumu sniegšana, kā minēts 1. un 2. punktā, ir nepieciešama tam, lai steidzami novērstu notikumu, kas var nopietni un ievērojami ietekmēt cilvēku veselību un drošību vai vidi, vai steidzami mazinātu tā sekas. Pienācīgi pamatot[os] ārkārtas gadījumos pārdošanu, piegādi, nodošanu vai eksportu vai pakalpojumu sniegšanu, kā minēts 1. un 2. punktā, var veikt bez iepriekšējas atļaujas ar noteikumu, ka eksportētājs

piecu darbdienu laikā pēc tam, kad ir notikusi pārdošana, piegāde, nodošana vai eksports vai sniegti pakalpojumi, informē kompetento iestādi, sniedzot bez iepriekšējas atļaujas veiktās pārdošanas, piegādes, nodošanas vai eksporta, vai pakalpojumu sniegšanas attiecīgā pamatojuma detalizētu izklāstu.”

15 Atbilstoši šī lēmuma 4.a pantam:

“1. Dalibvalstu valstspiederīgajiem vai no dalibvalstu teritorijām, vai izmantojot to jurisdikcijā esošus kuģus vai gaisa kuģus, aizliegts tieši vai netieši sniegt saistītus pakalpojumus, kas Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā, ir nepieciešami šādu izpētes un ieguves projektu kategorijās:

- a) naftas izpēte un ieguve ūdeņos, kas ir dziļāki par 150 metriem;
- b) naftas izpēte un ieguve piekrastes apgabalā uz ziemeļiem no polārā loka;
- c) projekti, kam ir potenciāls iegūt naftu no resursiem, kuri atrodas slānekļa veidojumos, izmantojot hidraulisku šķelšanu; tas neattiecas uz izpēti un ieguvi no slānekļa veidojumiem, lai atklātu atradnes, kas nav slāneklis, vai iegūtu tajās naftu.

2. Šā panta 1. punktā noteiktais aizliegums neskar tādu līgumu vai pamatnolīgumu izpildi, kas noslēgti pirms 2014. gada 12. septembra, vai papildu līgumus, kas vajadzīgi šādu līgumu izpildei.

3. Šā panta 1. punktā noteikto aizliegumu nepiemēro, ja attiecīgie pakalpojumi ir vajadzīgi, lai steidzami novērstu notikumu, kas var nopietni un ievērojami ietekmēt cilvēku veselību un drošību vai vidi, vai mazinātu tā sekas.”

16 Minētā lēmuma 7. pantā ir noteikts:

“1. Prasības saistībā ar jebkādu līgumu vai darījumu, kura izpildi tieši vai netieši, pilnīgi vai daļēji ietekmē pasākumi, kas piemēroti saskaņā ar šo lēmumu, tostarp prasības par atlīdzinājuma saņemšanu vai citas šāda veida prasības, piemēram, prasības par kompensāciju vai garantijas nodrošinātas prasības, jo īpaši prasības pagarināt vai samaksāt jebkura veida obligāciju, garantiju vai atlīdzību, sevišķi finanšu garantiju vai finanšu atlīdzību, neizpilda, ja tās iesniedz:

- a) vienības, kas minētas [..] 1. panta 2. punkta c) vai d) apakšpunktā vai uzskaitītas [..] III [..] pielikumā [proti, *Rosneft*, *Transneft* un *Gazprom Neft*] [..];
- b) jebkura cita Krievijas persona, vienība vai struktūra; vai
- c) jebkura persona, vienība vai struktūra, kas darbojas ar kādas no šā punkta a) vai b) apakšpunktā minētas personas, vienības vai struktūras starpniecību vai tās vārdā.

2. Jebkurā tiesvedībā par prasības izpildi pienākums pierādīt, ka prasības apmierināšanu neaizliedz 1. punkts, piekrit personai, kas prasa šīs prasības izpildi.

3. Šis pants neskar 1. punktā minēto personu, vienību un struktūru tiesības vērsties tiesā, lai izskatītu līgumsaistību neizpildes likumību saskaņā ar šo lēmumu.”



*Regula Nr. 833/2014*

17 Atbilstoši Regulas Nr. 833/2014 preambulas 2. apsvērumam:

“[...] ir lietderīgi piemērot papildu ierobežojošus pasākumus nolūkā likt Krievijai vēl dārgāk maksāt par darbībām, ar kurām tiek grauta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība, un sekmēt krīzes noregulējumu mierīgā ceļā. [...]”

18 Šīs regulas 1. panta f) punkta i) apakšpunktā “pārvedamie vērtspapīri” ir definēti kā tostarp uzņēmumu akcijas un citi vērtspapīri, kas ir līdzvērtīgi uzņēmumu, personālsabiedrību vai citu vienību akcijām, un depozitārija kvītis attiecībā uz akcijām.

19 Atbilstoši minētās regulas 3. pantam:

“1. Lai jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā, vai jebkuras citas valsts fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai, ja attiecīgās iekārtas ir paredzēts izmantot Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā, tieši vai netieši pārdotu, piegādātu, nodotu vai eksportētu II pielikumā uzskaitītās iekārtas neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav Savienības izcelsmes iekārtas, ir vajadzīga iepriekšēja atļauja.

2. Attiecībā uz visu veidu pārdošanu, piegādi, nodošanu vai eksportu, kam saskaņā ar šo pantu vajadzīga atļauja, minēto atļauju piešķir kompetentās iestādes dalībvalstī, kurā eksportētājs veic uzņēmējdarbību, un tā atbilst sīki izstrādātajiem noteikumiem, kas paredzēti [Padomes 2009. gada 5. maija] Regulas (EK) Nr. 428/2009[, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei (OV 2009, L 134, 1. lpp.),] 11. pantā. Atļauja ir derīga visā Savienībā.

3. Regulas II pielikumā iekļauj konkrētas iekārtas, kas piemērotas šādu kategoriju izpētes un ieguves projektiem Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā:

- a) naftas izpēte un ieguve ūdeņos, kas ir dziļāki par 150 metriem;
- b) naftas izpēte un ieguve piekrastes apgabalā uz ziemeļiem no polārā loka; vai
- c) projekti, kam ir potenciāls iegūt naftu no resursiem, kuri atrodas slānekļa veidojumos, izmantojot hidraulisku šķelšanu; tas neattiecas uz izpēti un ieguvi no slānekļa veidojumiem, lai atklātu atradnes, kas nav slānekļis, vai iegūtu tajās naftu.

4. Eksportētāji kompetentajām iestādēm iesniedz visu atbilstīgo informāciju, kas vajadzīga pieteikumam eksporta atļaujas saņemšanai.

5. Kompetentās iestādes neizsniedz atļaujas II pielikumā ietverto iekārtu visu veidu pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportam, ja tām ir pamatots iemesls secināt, ka minēto iekārtu pārdošana, piegāde, nodošana vai eksports ir paredzēts kādam 3. punktā minētajam izpētes un ieguves projektu veidam.

Tomēr kompetentās iestādes var piešķirt atļauju, ja pārdošana, piegāde, nodošana vai eksports attiecas uz tādu saistību izpildi, ko nosaka līgums, kurš noslēgts pirms 2014. gada 1. augusta, vai šāda līguma izpildei nepieciešamie papildu līgumi.

Kompetentās iestādes var arī piešķirt atļauju, ja iekārtu pārdošana, piegāde, nodošana vai eksports ir nepieciešams tam, lai steidzami novērstu notikumu, kas var nopietni un ievērojami ietekmēt cilvēku veselību un drošību vai vidi, vai steidzami mazinātu tā sekas. Pienācīgi pamatot[os] ārkārtas gadījumos

pārdošanu, piegādi, nodošanu vai eksportu var veikt bez iepriekšējas atļaujas ar noteikumu, ka eksportētājs piecu darbdienu laikā pēc tam, kad ir notikusi pārdošana, piegāde, nodošana vai eksports, informē kompetento iestādi, sniedzot bez iepriekšējas atļaujas veiktās pārdošanas, piegādes, nodošanas vai eksporta attiecīgā pamatojuma detalizētu izklāstu.

6. Ievērojot 5. punktā izklāstītos nosacījumus, kompetentās iestādes var anulēt, apturēt, grozīt vai atcelt eksporta atļauju, kuru tās ir izsniegušas.

7. Ja kompetentā iestāde eksporta atļauju nepiešķir vai saskaņā ar 5. vai 6. punktu to anulē, aptur, būtiski ierobežo vai atceļ, attiecīgā dalībvalsts par to informē pārējās dalībvalstis un Komisiju un sniedz tām attiecīgo informāciju, vienlaikus ievērojot noteikumus par šādas informācijas konfidencialitāti, kas paredzēti Padomes [1997. gada 13. marta] Regulā (EK) Nr. 515/97 [par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (OV 1997, L 82, 1. lpp.)].

8. Pirms dalībvalsts saskaņā ar 5. punktu piešķir atļauju darījumam, kas pēc būtības ir identisks citam darījumam, uz ko attiecas joprojām spēkā esošs atteikums, kuru saskaņā ar 6. un 7. punktu izdevusi cita dalībvalsts vai citas dalībvalstis, tā vispirms apspriežas ar dalībvalsti vai dalībvalstīm, kas izdevušas šo atteikumu. Ja pēc minētajām apspriedēm attiecīgā dalībvalsts nolemj piešķirt atļauju, tā informē par to citas dalībvalstis un Komisiju, sniedzot visu informāciju, kas vajadzīga, lai šo lēmumu paskaidrotu.”

20 Šīs pašas regulas 3.a pantā ir paredzēts:

“1. Ir aizliegts tieši vai netieši sniegt šādus saistītos pakalpojumus, kas vajadzīgi šādu kategoriju izpētes un ieguves projektiem Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā:

- a) naftas izpēte un ieguve ūdeņos, kas ir dziļāki par 150 metriem;
- b) naftas izpēte un ieguve piekrastes apgabalā uz ziemeļiem no polārā loka; vai
- c) projekti, kam ir potenciāls iegūt naftu no resursiem, kuri atrodas slānekļa veidojumos, izmantojot hidraulisku šķelšanu; tas neattiecas uz izpēti un ieguvi no slānekļa veidojumiem, lai atklātu atradnes, kas nav slānekļis, vai iegūtu tajās naftu.

Šajā punktā [“]saistītie pakalpojumi[”] ir:

- i) urbšana;
- ii) urbumu testēšana;
- iii) reģistrācijas un pabeigšanas pakalpojumi;
- iv) specializētu peldošo iekārtu piegāde.

2. Šā panta 1. punktā noteiktie aizliegumi neskar to saistību izpildi, ko nosaka līgums vai pamatnolīgums, kurš noslēgts pirms 2014. gada 12. septembra, vai papildu līgumi, kuri ir nepieciešami šāda līguma izpildei.

3. Šā panta 1. punktā noteikto aizliegumu nepiemēro, ja attiecīgie pakalpojumi ir nepieciešami, lai steidzami novērstu notikumu, kam var būt nopietna un būtiska ietekme uz cilvēku veselību un drošību vai vidi, vai mazinātu tā sekas.

Pakalpojumu sniedzējs informē kompetento iestādi piecu darbdienu laikā par jebkuru saskaņā ar šo punktu veiktu darbību, sniedzot bez iepriekšējas atļaujas veiktās pārdošanas, piegādes, nodošanas vai eksporta attiecīgā pamatojuma detalizētu izklāstu.”

21 Regulas Nr. 833/2014 4. pants ir formulēts šādi:

“[..]

3. Ir jāsaņem attiecīgās kompetentās iestādes atļauja, lai sniegtu šādus pakalpojumus:

- a) lai jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā, vai, ja šāda palīdzība attiecas uz iekārtām, ko paredzēts izmantot Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā, – jebkurai personai, vienībai vai struktūrai jebkurā citā valstī tieši vai netieši sniegtu tehnisku palīdzību vai starpniecības pakalpojumus saistībā ar II pielikumā uzskaitītajām iekārtām, kā arī saistībā ar minēto iekārtu nodrošināšanu, ražošanu, uzturēšanu un izmantošanu;
- b) lai jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā, vai, ja šāda palīdzība attiecas uz iekārtām, ko paredzēts izmantot Krievijā, tostarp tās ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kontinentālajā šelfā, – jebkurai personai, vienībai vai struktūrai jebkurā citā valstī tieši vai netieši piešķirtu finansējumu vai finanšu palīdzību saistībā ar II pielikumā minētajām iekārtām, tostarp jo īpaši dotācijas, aizdevumus un eksporta kredītu apdrošināšanu jebkādi minēto iekārtu pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportēšanai, vai jebkādi ar to saistītas tehniskas palīdzības sniegšanai.

Pienācīgi pamatotos ārkārtas gadījumos, kas minēti 3. panta 5. punktā, šajā punktā minētos pakalpojumus var veikt bez iepriekšējas atļaujas ar nosacījumu, ka pakalpojumu sniedzējs piecu darbdienu laikā pēc tam, kad ir notikusi pakalpojumu sniegšana, informē kompetento iestādi.

4. Ja atļaujas ir pieprasītas saskaņā ar šā panta 3. punktu, *mutatis mutandis* piemēro 3. pantu un jo īpaši tā 2. un 5. punktu.”

22 Atbilstoši minētās regulas 5. pantam:

“[..]

2. Ir aizliegts tieši vai netieši pirkt, pārdot, sniegt ieguldījumu pakalpojumus vai pakalpojumus saistībā ar emisiju vai veikt citus darījumus ar pārvedamiem vērtspapīriem un naudas tirgu instrumentiem, kuru termiņš pārsniedz 30 dienas un kuras pēc 2014. gada 12. septembra emitē:

[..]

- b) juridiska persona, vienība vai struktūra, kura veic uzņēmējdarbību Krievijā, kura ir valsts kontrolē vai kurai vairāk nekā 50 % daļu ir valsts īpašumā, un kuras kopējie aktīvi tiek lēsti vairāk nekā 1 triljona Krievijas rubļu vērtībā un vismaz 50 % no tās aplēstajiem ieņēmumiem rodas no jēlnaftas vai naftas produktu pārdošanas vai transportēšanas, kā uzskaitīts VI pielikumā [proti, *Rosneft*, *Transneft* un *Gazprom Neft*];
- c) juridiska persona, vienība vai struktūra, kura veic uzņēmējdarbību ārpus Savienības un kurai vairāk nekā 50 % īpašuma daļu tieši vai netieši ir šā punkta a) vai b) apakšpunktā uzskaitītas vienības īpašumā; vai
- d) juridiska persona, vienība vai struktūra, kas darbojas kādas šā punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētas vienības vārdā vai pēc tās rīkojuma.

3. Ir aizliegts tieši vai netieši veidot jebkādus mehānismus tādu jaunu aizdevumu vai kredītu izsniegšanai, kuru termiņš pārsniedz 30 dienas un kuru pēc 2014. gada 12. septembra izsniedz jebkurai 1. vai 2. punktā minētai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai, vai piedalītos šādos mehānismos.

Aizliegums neattiecas uz:

- a) aizdevumiem vai kredītiem, kuru konkrētais un dokumentētais mērķis ir sniegt finansējumu neaizliegtam preču importam vai eksportam un nefinanšu pakalpojumiem starp Savienību un jebkuru trešo valsti, tostarp izdevumiem par tādām precēm un pakalpojumiem no citas trešās valsts, kas ir nepieciešami eksporta vai importa līgumu izpildei, vai
- b) aizdevumiem, kuru konkrētais un dokumentētais mērķis ir sniegt ārkārtas finansējumu, lai izpildītu maksātpējas un likviditātes kritērijus, juridiskām personām, kuras veic uzņēmējdarbību Savienībā un īpašumtiesības uz kurām vairāk nekā 50 % apmērā pieder III pielikumā uzskaitītai vienībai[, proti, *Sberbank*, *VTB Bank*, *Gazprombank*, *Vnesheconombank (VEB)* un *Rosselkhozbank*].

[..]”

23 Šīs pašas regulas 8. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.”

24 Regulas Nr. 833/2014 11. pantā ir noteikts:

“1. Prasības saistībā ar jebkādu līgumu vai darījumu, kura izpildi tieši vai netieši, pilnīgi vai daļēji ietekmē pasākumi, kas piemēroti saskaņā ar šo regulu, tostarp prasības par atlīdzinājuma saņemšanu vai citas šāda veida prasības, piemēram, prasības par kompensāciju vai garantijas nodrošinātas prasības, jo īpaši prasības pagarināt vai samaksāt jebkura veida obligāciju, garantiju vai atlīdzību, sevišķi finanšu garantiju vai finanšu atlīdzību, neizpilda, ja tās iesniedz:

- a) vienības, kas minētas [..] 5. panta 2. punkta c) vai d) apakšpunktā vai uzskaitītas [..] VI pielikumā [proti, *Rosneft*, *Transneft* un *Gazprom Neft*];
- b) jebkura cita Krievijas persona, vienība vai struktūra;
- c) jebkura persona, vienība vai struktūra, kas darbojas ar kādas no šā punkta a) vai b) apakšpunktā minētas personas, vienības vai struktūras starpniecību vai tās vārdā.

2. Jebkurā tiesvedībā par prasības izpildi pienākums pierādīt, ka prasības apmierināšanu neaizliedz 1. punkts, piekriņ personai, kas prasa šīs prasības izpildi.

3. Šis pants neskar 1. punktā minēto personu, vienību un struktūru tiesības vērsties tiesā, lai izskatītu līgumsaistību neizpildes likumību saskaņā ar šo regulu.”

25 Regulas Nr. 833/2014 II pielikumā ir uzskaitītas iekārtas, kuru pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportam uz Krieviju ir jāsaņem iepriekšēja atļauja saskaņā ar šīs regulas 3. pantu.

## Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

- 26 Pēc tam, kad 2014. gada 6. martā Savienības dalībvalstu valsts vai valdību vadītāji bija nosodījuši to, ka “Krievijas Federācija bez iemesla ir pārkāpusi Ukrainas suverenitāti un teritoriālo integritāti”, tie nolēma apturēt divpusējās sarunas ar Krievijas Federāciju par vīzu jautājumiem, kā arī par jauno vispārējo nolīgumu, kuram bija jāaizstāj ES un Krievijas Partnerības nolīgums, un paziņoja, ka jebkādi citi Krievijas Federācijas pasākumi, kas destabilizēs situāciju Ukrainā, būtiski ietekmēs attiecības starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Krievijas Federāciju, no otras puses, daudzās ekonomikas jomās.
- 27 Pēc tam 2014. gadā Padome saistībā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP) noteica virkni ierobežojošu pasākumu, reaģējot uz Krievijas Federācijas darbībām, kas tika uzskatītas par tādām, kas destabilizē situāciju Ukrainā. Ņemot vērā to, ka, neraugoties uz 2014. gada martā noteiktajiem ceļošanas ierobežojumiem un aktīvu iesaldēšanu attiecībā uz atsevišķām fiziskajām un juridiskajām personām, situācija šajā valstī bija smaga, Padome 2014. gada 31. jūlijā pieņēma Lēmumu 2014/512, kas pēc tam tā paša gada septembrī un decembrī tika grozīts, lai ieviestu mērķtiecīgus ierobežojošus pasākumus piekļuves kapitāla tirgiem, aizsardzības, divējāda lietojuma preču un sensitīvu tehnoloģiju jomās, it īpaši enerģētikas nozarē.
- 28 Uzskatot, ka pēdējie minētie pasākumi ietilpa LESD piemērošanas jomā un ka to īstenošanai ir nepieciešama reglamentējoša darbība Savienības mērogā, Padome pieņēma Regulu Nr. 833/2014, kurā ir ietvertas sīkākas normas Lēmumā 2014/512 paredzēto prasību piemērošanai gan Savienības līmenī, gan dalībvalstīs. Šī sākotnēji vienā dienā ar minēto lēmumu pieņemtā regula vienlaikus tika pielāgota minētajam lēmumam, lai atspoguļotu lēmumā vēlāk izdarītos grozījumus.
- 29 Paziņotais šo ierobežojošo pasākumu mērķis bija likt Krievijas Federācijai vēl dārgāk maksāt par darbībām, ar kurām tiek grauta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība, un sekmēt krīzes noregulējumu mierīgā ceļā. Šajā nolūkā Lēmumā 2014/512 it īpaši tika noteikti atsevišķu Krievijas naftas nozarei paredzētu preču un sensitīvu tehnoloģiju eksporta aizliegumi, kā arī piekļuves Eiropas kapitāla tirgiem ierobežojumi atsevišķiem šīs nozares uzņēmējiem.
- 30 *Rosneft* ir Krievijā reģistrēta sabiedrība, kas specializējusies naftas un gāzes nozarē. Atbilstoši iesniedzējtiesas sniegtajai informācijai 69,5 % šīs sabiedrības kapitāldaļu pieder *Rosneftgaz OJSC* – Krievijas valstij piederošai struktūrai. Mazākums *Rosneft* kapitāldaļu (19,75 %) pieder *BP Russian Investments Ltd.* – Lielbritānijas naftas uzņēmuma *BP plc* meitasuzņēmumam. Pārējie 10,75 % *Rosneft* pamatkapitāla ir kotēti biržā. Saskaņā ar lēmumu lūgt prejudiciālu nolēmumu *Rosneft*, kā arī tās grupas sabiedrību darbība ietver ogļūdeņražu izpēti un ieguvu, projektus jūras piekrastes zonās, ogļūdeņražu pārstrādi, kā arī jēlnaftas, gāzes un to produktu tirdzniecību Krievijā un ārvalstīs. Tās izpētes darbībā ietilpst darbības ūdeņos, kas ir dziļāki par 150 metriem, Arktikas apgabalā un slānekļa veidojumos.
- 31 Kopš 2014. gada 8. septembra Lēmuma 2014/512 un tādējādi Regulas Nr. 833/2014 pielikumos *Rosneft* ir minēta kā vienība, uz ko attiecas daļa ierobežojumu, kas ieviesti ar šiem tiesību aktiem.
- 32 *Rosneft* cēla prasību pret ierobežojošajiem pasākumiem gan Savienības tiesā, gan valsts tiesās Apvienotajā Karalistē. Tā 2014. gada 9. oktobrī cēla joprojām izskatīšanā esošo prasību Vispārējā tiesā, lai panāktu apstrīdēto aktu atcelšanu. Pēc tam šī sabiedrība 2014. gada 20. novembrī cēla *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Divisional Court)* (Augstākās tiesas (Anglija un Velsa) *Queen’s Bench* departaments (Tiesas nodaļa), Apvienotā Karaliste) prasību veikt pārbaudi tiesā. Pēdējā minētajā tiesvedībā *Rosneft* apgalvo, ka gan Padomes noteiktie ierobežojošie pasākumi, gan valsts pasākumi to īstenošanai nav spēkā.

- 33 Pēc iesniedzējtiesas uzskatiem, tajā celtā prasība veikt pārbaudi tiesā galvenokārt attiecas uz valsts pasākumiem, ko atbildētājas pamatlietā noteikušas, lai īstenotu Savienības tiesību aktus, ar kuriem noteikti apstrīdētie ierobežojošie pasākumi. Šī pārbaude tiesā attiecas, pirmkārt, uz tiesiskā regulējuma, ar ko ieviesti kriminālsodi par Regulas Nr. 833/2014 normu par finanšu pakalpojumiem un naftas nozari pārkāpumiem, tiesiskumu un, otrkārt, uz atsevišķu *FCA* paziņojumu attiecībā uz “finansiālas palīdzības” jēdzienu un šīs regulas piemērošanu pārvedamiem vērtspapīriem, kuri tikko ir emitēti globālo depozitāro sertifikātu (*Global Depositary Receipts*, turpmāk tekstā – “*GDR*”) formā, pareizību.
- 34 Tomēr iesniedzējtiesa konstatē, ka minētā prasība attiecas arī uz Savienības tiesību aktu spēkā esamību. Šajā ziņā tā, atsaukdamās uz 1987. gada 22. oktobra spriedumu *Foto-Frost* (314/85, EU:C:1987:452), uzskata, ka šo aktu spēkā esamības pārbaude nav tās kompetencē. Nevēlēdamās ieņemt nostāju par Tiesas kompetenci veikt šādu pārbaudi tostarp attiecībā uz aktiem, kas pieņemti saistībā ar KĀDP, iesniedzējtiesa tomēr atgādina, ka šajā jomā pieņemtajiem pasākumiem var būt smagas sekas attiecībā uz fiziskajām un juridiskajām personām un ka princips par piekļuvi tiesai, lai pārbaudītu izpildvaras aktu tiesiskumu, ir būtisks.
- 35 Kā norāda minētā tiesa, *Rosneft* būtībā uzskata, ka, pirmkārt, apstrīdētie akti ir pretrunā vairākiem ES un Krievijas partnerības nolīguma pantiem. Otrkārt, ar tiem neesot izpildīts LESD 296. panta paredzētais pienākums norādīt pamatojumu un tādējādi neesot ievērotas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu un efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Treškārt, šo aktu normas par naftas nozari neesot saderīgas ar vienlīdzīgas attieksmes principu, un, tās pieņemdamā, Padome esot nepareizi izmantojusi pilnvaras. Ceturtkārt, šīs normas esot nesamērīgas, ņemot vērā minētajos aktos izvirzīto mērķi, un ar tiem esot pārkāpta *Rosneft* uzņēmējdarbības brīvība un tiesības uz īpašumu. Piektkārt, ar Regulu Nr. 833/2014 neesot pareizi īstenots Lēmums 2014/512. Visbeidzot, sestkārt, tā kā dalībvalstīm bija jānosaka sankcijas, lai nodrošinātu apstrīdēto aktu īstenošanu, šo aktu normu neprecizitātes dēļ esot pārkāpts tiesiskās noteiktības princips un likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma princips.
- 36 Gadījumā, ja Tiesa konstatētu, ka apstrīdētie akti ir spēkā, iesniedzējtiesa pauž šaubas attiecībā uz to interpretāciju. Uzskatot, ka ir svarīgi pamatlietā aplūkoto ierobežojošo pasākumu noteikumus interpretēt vienveidīgi visā Savienībā, tā paskaidro, ka, izskatot pamatlietu, tā ir konstatējusi atšķirības citu dalībvalstu praksē attiecībā uz to, kā jāinterpretē atsevišķas apstrīdēto aktu normas.
- 37 Iesniedzējtiesa noslēgumā precizē, ka ir izskatījusi pamatlītas dalībnieču argumentus par iespējamību šajā tiesvedībā vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo konkrēti *Rosneft* jau ir iesniegusi Vispārējā tiesā prasību atcelt apstrīdētos aktus. Tomēr tā uzskata, ka, piemērojot judikatūru, kas izriet no 2000. gada 14. decembra sprieduma *Masterfoods* un *HB* (C-344/98, EU:C:2000:689), tieši tai ir jāizvērtē, vai ir jāaptur tiesvedība, līdz būs pieņemts galīgs nolēmums attiecībā uz šo prasību atcelt tiesību aktus, vai arī ir jāuzdod Tiesai prejudiciāls jautājums.
- 38 Šādos apstākļos *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Divisional Court)* (Augstākās tiesas (Anglija un Velsa) *Queen’s Bench* departaments (Tiesas nodaļa)) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai, ņemot vērā it īpaši LES 19. panta 1. punktu, kā arī 24. un 40. pantu, [Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”)] 47. pantu un LESD 275. panta [otro] daļu, Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam par Lēmuma 2014/512 I. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkta un 3. punkta un 4., 4.a un 7. panta, kā arī III pielikuma spēkā esamību?
- 2) a) Vai viena vai vairākas Regulas Nr. 833/2014 tiesību normas (turpmāk tekstā – “attiecīgie pasākumi”) un, ciktāl tas ietilpst Tiesas kompetencē, Lēmuma 2014/512 tiesību normas ir atzīstamas par spēkā neesošām:
- i) Lēmuma 2014/512 4. un 4.a pants;
- ii) Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a pants, 4. panta 3. un 4. punkts, kā arī II pielikums;

(turpmāk tekstā kopā – “naftas nozares noteikumi”);

- iii) Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkts un 3. punkts, kā arī III pielikums;
- iv) Regulas Nr. 833/2014 5. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkts un 3. punkts, kā arī VI pielikums;

(turpmāk tekstā kopā – “vērtspapīru un aizdevumu noteikumi”);

- v) Lēmuma 2014/512 7. pants un
- vi) Regulas Nr. 833/2014 11. pants?

- b) Ja attiecīgie pasākumi ir spēkā, vai tas, ka dalībvalsts uzliek krimināltiesiskas sankcijas atbilstoši Regulas Nr. 833/2014 8. pantam, pirms Tiesa ir pietiekami izskaidrojusi attiecīgā nodarījuma apjomu, ir pretrunā tiesiskās noteiktības un piemērojamo tiesību aktu precizitātes (*nulla poena sine lege certa*) principiem?

- 3) Ja attiecīgie aizliegumi vai ierobežojumi, kas minēti otrā jautājuma a) daļā, ir spēkā:

- a) Vai termins “finanšu palīdzība” Regulas Nr. 833/2014 4. panta 3. punktā ietver bankas vai citas finanšu iestādes veiktu maksājuma apstrādi?
- b) Vai Regulas Nr. 833/2014 5. pantā ir aizliegts izdot vai veikt kādus citus darījumus ar globāliem depozitārajiem sertifikātiem ([..] “GDS”), kas izdoti 2014. gada 12. septembrī vai pēc tam atbilstoši noguldījuma līgumam, kurš noslēgts ar kādu no vienībām, kas uzskaitītas VI pielikumā, attiecībā uz tām akcijām kādā no šīm vienībām, kas tikušas emitētas pirms 2014. gada 12. septembra?
- c) Ja Tiesa uzskatītu, ka pastāv neskaidrības, ko Tiesa var pienācīgi atrisināt, sniedzot turpmākus norādījumus, kāda ir Lēmuma 2014/512 4. pantā un Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a pantā iekļauto terminu “slānekļis” un “ūdeņi, kas dziļāki par 150 metriem” pareiza interpretācija? Konkrēti, vai Tiesa var sniegt ģeoloģisku interpretāciju terminam “slānekļis”, kurš ir jāizmanto, īstenojot regulu, ja tā uzskata, ka tas ir vajadzīgs un piemēroti, un vai tā var izskaidrot, vai mērījums “ūdeņiem, kas dziļāki par 150 metriem”, ir jāveic no urbšanas vietas vai citur?”

## Par lūgumu atkārtoti sākt mutvārdu procesu

39 Ar 2016. gada 10. augusta vēstuli *Rosneft* lūdza atkārtoti sākt mutvārdu procesu.

40 Lūguma pamatojumam tā uzreiz norāda, ka analīze, ko šajā lietā ģenerālvokāts sniedzis 2016. gada 31. maija secinājumos, ir kļūdaina attiecībā uz Padomei noteikto pienākumu pamatot attiecīgo ierobežojošo pasākumu noteikšanu. Šī analīze atspoguļojot arī neprecīzu izpratni par atšķirībām, kādas pastāv starp minētajiem ierobežojošajiem pasākumiem un ierobežojošajiem pasākumiem, ko Savienība noteikusi saistībā ar Irānas kodolprogrammu, un tādējādi Tiesai esot jāsaņem par to papildu informācija. Turklāt ģenerālvokāts jēdzienu “legislatīvi akti” LES 31. panta izpratnē analizējot atšķirīgi no pieejas, kāda atbalstīta ģenerālvokāta N. Vāla [*N. Wahl*] secinājumos lietā, kurā taisīts 2016. gada 19. jūlija spriedums *H/Padome* un Komisija (C-455/14 P, EU:C:2016:212), kas nolasīti pēc tam, kad šajā lietā bija notikusi tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai. Visbeidzot mutvārdu process esot atkārtoti jāsāk tādēļ, ka gan Tiesas kompetence, gan iespējas izpildīt tās spriedumus varot strauji mainīties pēc 2016. gada 23. jūnijā Apvienotajā Karalistē notikušā referendumā par šīs valsts piederību Eiropas Savienībai iznākuma.

41 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc ģenerālvokāta ieteikuma, vai arī pēc lietas dalībnieku lūguma var izdot rīkojumu par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu atbilstoši tās Reglamenta 83. pantam, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta vai ka lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, ko lietas dalībnieki nav apsprieduši (spriedums, 2011. gada 15. septembris, *Accor*, C-310/09, EU:C:2011:581, 19. punkts un tajā minētā judikatūra). Turpretim Eiropas Savienības Tiesas statūti un Reglaments neparedz lietas dalībniekiem iespēju iesniegt apsvērumus par ģenerālvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedums, 2010. gada 16. decembris, *Stichting Natuur en Milieu* u.c., C-266/09, EU:C:2010:779, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 42 Attiecībā uz *Rosneft* apsvērumiem par argumentiem, kas ietverti ģenerālvokāta secinājumos šajā lietā, ir jānorāda, ka minētajos apsvērumos lielākoties ir kritizēti šie secinājumi. No iepriekšējā punktā minētās judikatūras izriet, ka tiesību aktos, kas reglamentē tiesvedību Tiesā, šādu apsvērumu iesniegšana nav paredzēta.
- 43 Turklāt attiecībā uz lūgumu atkārtoti sākt mutvārdu procesu 2016. gada 23. jūnija referenduma Apvienotajā Karalistē par šīs dalībvalsts piederību Eiropas Savienībai dēļ *Rosneft* nepaskaidro, kādā veidā pats šis notikums varētu ietekmēt Tiesas kompetenci vai tās spriedumu saistošo raksturu.
- 44 Šajos apstākļos Tiesa, uzklaujusi ģenerālvokātu, uzskata, ka šajā gadījumā tai ir visa vajadzīgā informācija, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, un ka visus argumentus, kas nepieciešami nolēmuma pieņemšanai attiecīgajā lietā, lietas dalībnieki ir apsprieduši.
- 45 Tādējādi lūgums atkārtoti sākt mutvārdu procesu ir jānoraida.

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

### *Par pirmo jautājumu*

- 46 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LES 19., 24. un 40. pants, LESD 275. pants, kā arī Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka Tiesas kompetencē ir prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā atbilstoši LESD 267. pantam lemt par tāda akta spēkā esamību, kurš pieņemts, pamatojoties uz normām par KĀDP, un kāds ir Lēmums 2014/512.
- 47 Pirms lemt par šo jautājumu pēc būtības, ir jāizskata iebildumi attiecībā uz tā pieņemamību, ko izteikuši atsevišķi lietas dalībnieki.

### *Par pieņemamību*

- 48 Igaunijas un Polijas valdības, kā arī Padome uzskata, ka pirmais jautājums nav pieņemams. Uzskatot, ka iesniedzējtiesa nav izskaidrojusi sakarību, kāda pastāv starp šo jautājumu un tiesvedību valsts tiesā, tās šaubās par nepieciešamību atbildēt uz šo jautājumu. Turklāt Padome norāda, ka pamatlietā izvirzītie jautājumi var tikt atrisināti, ņemot vērā vienīgi Regulu Nr. 833/2014, un ka par Lēmuma 2014/512 spēkā esamību neesot jālemj.
- 49 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, ja jautājums par Savienības iestāžu pieņemta tiesību akta spēkā esamību ir izvirzīts valsts tiesā, šai tiesai ir jālemj, vai sprieduma taisīšanai ir nepieciešams prejudiciāls nolēmums par šo jautājumu, un tāpat – vai ir jālūdz Tiesai lemt par šo jautājumu. Tādēļ, ja valsts tiesas uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību normas interpretāciju, Tiesai principā ir jāpieņem nolēmums (spriedums, 2008. gada 3. jūnijs, *Intertanko* u.c., C-308/06, EU:C:2008:312, 31. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 50 Tiesai atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu saskaņā ar LESD 267. pantu ir iespējams tikai tad, ja, konkrēti, nav izpildītas Tiesas Reglamenta 94. pantā izvirzītās prasības attiecībā uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturu vai ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību normas interpretācijai vai spēkā esamības vērtējumam, ko lūgusi valsts tiesa, nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, vai ja problēmai ir hipotētisks raksturs (šajā ziņā skat. spriedumus, 2002. gada 10. decembris, *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 35. punkts; 2016. gada 5. jūlijs, *Ognyanov*, C-614/14, EU:C:2016:514, 19. punkts, kā arī 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 54. punkts).



- 51 Šajā gadījumā no lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *Rosneft* pamatlietā apstrīd atsevišķu Lēmuma 2014/512 normu spēkā esamību. Atbilstoši iesniedzējtiesas norādītajam tajā it īpaši ir apspriests priekšlikums, saskaņā ar kuru, tā kā lemt par šī lēmuma spēkā esamību nav Tiesas kompetencē, tai bija jānosaka tiesību aizsardzības līdzekļi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā KĀDP jomā saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu.
- 52 Tā kā iesniedzējtiesa uzskata, ka tai sava kompetence ir jāanalizē, ņemot vērā Tiesas kompetenci, pirmais jautājums par Tiesas kompetenci ir tieši saistīts ar pamatlīetas priekšmetu.
- 53 Turklāt ir uzskatāms, ka izskatīt pamatlietā izvirzītos jautājumus tikai, ņemot vērā Regulu Nr. 833/2014, var izrādīties nepietiekami, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas bažām saistībā ar attiecīgo ierobežojošo pasākumu spēkā esamību.
- 54 Minētā tiesa uzskata, ka Padomes KĀDP jomā pieņemto lēmumu neapstrīdamība varētu aizskart pamattiesības uz piekļuvi tiesai, un atgādina, ka LES 19. pantā ir prasīts, lai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, tiktu nodrošināta efektīva tiesību aizsardzība tiesā.
- 55 Tādējādi, pirmkārt, tā kā, lai regula, kas pieņemta, pamatojoties uz LESD 215. pantu, būtu spēkā, ir jābūt iepriekš pieņemtam spēkā esošam lēmumam saskaņā ar normām par KĀDP, jautājums par Lēmuma 2014/512 spēkā esamību saistībā ar šo lietu šķiet atbilstīgs.
- 56 Otrkārt, ir jāatgādina, ka dalībvalstīm atbilstoši LES 29. pantam ir jā rūpējas par savas valsts politikas atbilstību Savienības nostājām, kas ieņemtas saistībā ar KĀDP. No tā izriet, ka iespējamā Regulas Nr. 833/2014 spēkā neesamība principā neskar dalībvalstu pienākumu nodrošināt savas valsts politikas atbilstību ierobežojošajiem pasākumiem, kas noteikti saskaņā ar Lēmumu 2014/512. Tādējādi, ja Tiesas kompetencē ir pārbaudīt Lēmuma 2014/512 spēkā esamību, šāda pārbaude ir nepieciešama, lai noteiktu no šī lēmuma izrietošo pienākumu apjomu, neatkarīgi no jautājuma par to, vai Regula Nr. 833/2014 ir spēkā.
- 57 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka iesniedzējtiesas uzdotais pirmais jautājums ir pieņemams.

#### *Par lietas būtību*

- 58 Apvienotās Karalistes valdība, Čehijas Republikas, Igaunijas, Francijas un Polijas valdības, kā arī Padome uzskata, ka atbilstoši LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējam teikumam un LESD 275. pantam Tiesas kompetencē nav prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā lemt par Lēmuma 2014/512 spēkā esamību.
- 59 Pēc Komisijas uzskatiem, LES 24. panta 1. punktā un LESD 275. pantā nav izslēgts, ka Tiesas kompetencē varētu būt lemt par Lēmuma 2014/512 spēkā esamību arī saistībā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tomēr, lai Tiesai šādā situācijā būtu attiecīgā kompetence, vajadzētu, pirmkārt, lai prasītājs pamatlietā, kas vēršas valsts tiesā, izpildītu LESD 263. panta ceturtajā daļā izvirzītos nosacījumus un, otrkārt, lai tiesvedības priekšmets būtu pārbaudīt ierobežojošo pasākumu attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām tiesiskumu. Komisija uzskata, ka šajā gadījumā šie nosacījumi nav izpildīti.
- 60 Vispirms, ja saskaņā ar LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējo teikumu un LESD 275. panta pirmo daļu Tiesai principā nav kompetences attiecībā uz tiesību normām par KĀDP, kā arī tiesību aktiem, kuri ir pieņemti uz šo tiesību normu pamata (skat. spriedumu, 2016. gada 19. jūlijs, *H/Padome un Komisija*, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 39. punkts), tomēr ir jāatgādina, ka Līgumos ir skaidri noteikti divi izņēmumi no šī principa. Pirmkārt, gan LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikumā, gan LESD 275. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka Tiesas kompetencē ir pārbaudīt to, vai ir ievērots LES

40. pants. Otrkārt, LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikumā Tiesai ir piešķirta kompetence pārbaudīt atsevišķu lēmumu, kas minēti LESD 275. panta otrajā daļā, tiesiskumu. Savukārt pēdējā minētajā tiesību normā ir paredzēta Tiesas kompetence lemt par prasībām, kas celtas, izpildot nosacījumus, kuri paredzēti LESD 263. panta ceturtajā daļā attiecībā uz tiesiskuma pārbaudi Padomes lēmumiem, kuri pieņemti, pamatojoties uz normām par KĀDP, kurās paredzēti ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām.

- 61 Tādējādi ir jāuzskata, ka pirmajā jautājumā būtībā ir divi temati, par ko tiek uzdoti jautājumi. Pirmkārt, šī jautājuma mērķis ir noteikt, vai Tiesas kompetencē atbilstoši iesniedzējtiesas iesniegtajam lūgumam sniegt prejudiciālu jautājumu ir saskaņā ar LESD 267. pantu pārbaudīt, vai Padome ir ievērojusi LES 40. pantu, šai iestādei pieņemot Lēmumu 2014/512. Otrkārt, šī jautājuma mērķis ir pārbaudīt, vai Tiesas kompetencē ir pārbaudīt ierobežojošo pasākumu, kuri pieņemti attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām un kuru pieņemšana ir paredzēta šajā lēmumā, tiesiskumu ne tikai tad, ja šīs personas ceļ prasību atcelt šos pasākumus Savienības tiesā saskaņā ar LESD 256. un 263. pantu, bet arī gadījumā, ja Tiesā LESD 267. pantā paredzētajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā vērsas valsts tiesa, kurai ir šaubas par šādu pasākumu spēkā esamību.
- 62 Šajā ziņā pirmām kārtām attiecībā uz Tiesas kompetenci pārbaudīt LES 40. panta ievērošanu ir jānorāda, ka Līgumos nav paredzēts neviens īpašs noteikums šādas pārbaudes tiesā veikšanai. Šādos apstākļos šī pārbaude ietilpst vispārējā kompetencē, kas ar LES 19. pantu Tiesai ir piešķirta, lai tā nodrošinātu tiesību ievērošanu Līgumu interpretēšanā un piemērošanā. Paredzot šo vispārējo kompetenci, LES 19. panta trešās daļas b) punktā turklāt ir norādīts, ka Tiesa pēc dalībvalstu tiesu pieprasījuma tostarp sniedz prejudiciālus nolēmumus par Savienības iestāžu pieņemto aktu spēkā esamību.
- 63 Tādējādi Tiesas kompetencē ir lemt par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecībā uz Lēmuma 2014/512 saderību ar LES 40. pantu.
- 64 Otrām kārtām ir jāšaubās par Tiesas kompetenci prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā pieņemt nolēmumu, izvērtējot spēkā esamību lēmumiem, kas pieņemti KĀDP jomā, kāds ir Lēmums 2014/512, ja tajos ir paredzēti ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām.
- 65 Saskaņā ar LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikuma un LESD 275. panta otrās daļas formulējumu ar Līgumiem Tiesai ir piešķirta kompetence pārbaudīt Padomes lēmumu, kuros paredzēti ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām, tiesiskumu. LES 24. panta 1. punktā Tiesa ir pilnvarota pārbaudīt atsevišķu lēmumu, kas minēti LESD 275. panta otrajā daļā, tiesiskumu, turpretim pēdējā minētajā normā ir paredzēts, ka Tiesas kompetencē ir izlemt lietas, kuras ierosinātas saskaņā ar 263. panta ceturtajā daļā paredzētajiem nosacījumiem par tiesiskuma pārbaudi.
- 66 Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaude, ko Tiesa nodrošina atbilstoši Līgumiem, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamatojas uz divām papildu tiesvedībām. Pirmkārt, ar LESD 263. un 277. pantu un, otrkārt, tā 267. pantu ir izveidota pilnīga tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēma, kuras mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaudi, to uzticot Savienības tiesai (spriedumi, 1986. gada 23. aprīlis, *Les Verts/Parlaments*, 294/83, EU:C:1986:166, 23. punkts; 2002. gada 25. jūlijs, *Unión de Pequeños Agricultores/Padome*, C-50/00 P, EU:C:2002:462, 40. punkts, kā arī 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 92. punkts).
- 67 Šai pilnīgajai tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēmai ir raksturīgs tas, ka personām saistībā ar valsts tiesā celtu prasību ir tiesības apstrīdēt Savienības tiesību aktos ietvertu normu, kas ir pamats attiecībā uz tām pieņemtām valsts lēmumiem vai tiesību aktam, tiesiskumu, atsaucoties uz [šo tiesību aktu] spēkā neesamību, un aicināt šo tiesu, kuras kompetencē nav pašai konstatēt šādu spēkā neesamību, par to iztaujāt Tiesu, uzdodot prejudiciālu jautājumu, izņemot, ja tām bez kādām šaubām

ir bijušas tiesības celt prasību pret minētajām tiesību normām, pamatojoties uz LESD 263. pantu, un tās nav izmantojušas šīs tiesības noteiktajos termiņos (šajā ziņā skat. spriedumus, 2001. gada 15. februāris, *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 35. un 36. punkts, kā arī 2010. gada 29. jūnijs, *E un F*, C-550/09, EU:C:2010:382, 45. un 46. punkts).

- 68 Tādējādi lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu spēkā esamības izvērtēšanai, tāpat kā prasība atcelt tiesību aktu, ir Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaudes līdzeklis (skat. spriedumus, 1987. gada 22. oktobris, *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, 16. punkts; 1991. gada 21. februāris, *Zuckerfabrik Süderdithmarschen un Zuckerfabrik Soest*, C-143/88 un C-92/89, EU:C:1991:65, 18. punkts; 2005. gada 6. decembris, *ABNA u.c.*, C-453/03, C-11/04, C-12/04 un C-194/04, EU:C:2005:741, 103. punkts, kā arī 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 95. punkts).
- 69 Šī būtiskā Savienības tiesību aizsardzību tiesā sistēmas pazīme attiecas arī uz lēmumu, kuros paredzēts noteikt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām saistībā ar KĀDP, tiesiskuma pārbaudi.
- 70 Nedz no LES, nedz no LESD neizriet, ka prasība atcelt tiesību aktu, kas celta Vispārējā tiesā saskaņā ar LESD 256. pantu kopsakarā ar tā 263. pantu, būtu vienīgais lēmumu, kuros paredzēti ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām, tiesiskuma pārbaudes līdzeklis, izņemot, konkrēti, lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu spēkā esamības izvērtēšanai. Šajā ziņā LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikumā uz LESD 275. panta otro daļu ir norādīts, lai noteiktu nevis tiesvedības veidu, kurā Tiesa var pārbaudīt atsevišķu lēmumu tiesiskumu, bet gan lēmumu veidu, kuru tiesiskumu Tiesa var pārbaudīt jebkādā tiesvedībā, kuras priekšmets ir šāda tiesiskuma pārbaude.
- 71 Ņemot vērā, ka par lēmuma, kurā paredzēti ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām, īstenošanu daļēji ir atbildīgas dalībvalstis, lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu spēkā esamības izvērtēšanai ir būtiska funkcija, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tostarp, ja – kā pamatlietā – gan valsts īstenošanas pasākumu tiesiskums, gan to pamatā esošā KĀDP jomā pieņemtā lēmuma tiesiskums pats tiek apstrīdēts valsts tiesvedībā. Ņemot vērā, ka dalībvalstīm ir jānodrošina savas valsts politikas atbilstība Savienības nostājām, kas ieņemtas ar Padomes lēmumiem, kuri pieņemti atbilstoši LES 29. pantam, piekļuve tiesai, lai pārbaudītu minētos lēmumus, ir nepieciešama, ja šajos lēmumos ir paredzēts noteikt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām.
- 72 Kā izriet gan no LES 2. panta, kas ietilpst LES kopīgajos noteikumos, gan no LES 21. panta par Savienības ārējo darbību, uz kuru ir norādīts LES 23. pantā par KĀDP, Savienība ir dibināta, tostarp pamatojoties uz tiesiskas valsts vērtību (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 19. jūlijs, *H/Padome un Komisija*, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 41. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 73 Starp citu, Hartas 47. panta – kurā ir atkārtoti apstiprināts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips – pirmajā daļā ir prasīts, lai ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, ir tikušas pārkāptas, būtu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā. Jāatgādina, ka pati efektīvas pārbaudes tiesā esamība, kas ir paredzēta, lai nodrošinātu Savienības tiesību normu ievērošanu, ir raksturīga tiesiskai valstij (skat. spriedumus, 2014. gada 18. decembris, *Abdida*, C-562/13, EU:C:2014:2453, 45. punkts, un 2015. gada 6. oktobris, *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, 95. punkts).
- 74 Lai arī Hartas 47. pants, protams, nevar Tiesai radīt kompetenci, ja Līgumos tā ir izslēgta, tomēr efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips nozīmē, ka Tiesas kompetences KĀDP jomā izslēgšana tiek interpretēta šauri.

- 75 Tā kā tiesvedības, kas ļauj Tiesai sniegt prejudiciālus nolēmumus, mērķis ir nodrošināt tiesību ievērošanu Līgumu interpretēšanā un piemērošanā saskaņā ar uzdevumu, kas šai iestādei uzticēts atbilstoši LES 19. panta 1. punktam, kompetences, kas Tiesai piešķirta ar LESD 275. panta otro daļu, uz kuru norādīts LES 24. panta 1. punktā, šaura interpretācija būtu pretrunā [LES 19. panta 1. punkta], kā arī efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa mērķiem (pēc analogijas skat. spriedumus, 2007. gada 27. februāris, *Gestoras Pro Amnistía* u.c./Padome, C-354/04 P, EU:C:2007:115, 53. punkts; 2007. gada 27. februāris, *Segi* u.c./Padome, C-355/04 P, EU:C:2007:116, 53. punkts; 2014. gada 24. jūnijs, Parlaments/Padome, C-658/11, EU:C:2014:2025, 70. punkts; 2015. gada 12. novembris, *Elitaliana/Eulex Kosovo*, C-439/13 P, EU:C:2015:753, 42. punkts, kā arī 2016. gada 19. jūlijs, *H*/Padome un Komisija, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 40. punkts).
- 76 Šajos apstākļos, tā kā atbilstoši LES 24. panta 1. punktam un LESD 275. panta otrajai daļai Tiesai ir materiāltiesiskā kompetence lemt par Savienības tiesību aktu spēkā esamību, proti, tostarp, ja jautājums ir par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām, tāda pēdējās minētās tiesību normas interpretācija, kas nepieļautu iespēju dalībvalstu tiesām uzdot Tiesai jautājumus par Padomes lēmumu, kuros paredzēta šādu pasākumu noteikšana, spēkā esamību, būtu pretrunā ar Līgumiem ieviestās efektīvas tiesību aizsardzības tiesā sistēmas loģikai.
- 77 Visbeidzot ir jānoraida arguments, saskaņā ar kuru tikai valsts tiesām ir jānodrošina efektīva tiesību aizsardzība tiesā, ja Tiesas kompetencē nav prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā lemt par tādu lēmumu KĀDP jomā spēkā esamību, kuros paredzēts pieņemt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām.
- 78 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai nepieciešamā tiesību aizsardzības tiesā sistēmas saskaņotība nozīmē, ka pilnvaras konstatēt Savienības iestāžu aktu spēkā neesamību, kas izvirzīta valsts tiesā, ir tikai Tiesai saskaņā ar LESD 267. pantu (šajā ziņā skat. spriedumus, 1987. gada 22. oktobris, *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, 17. punkts, un 2015. gada 6. oktobris, *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, 62. punkts). Tas pats jākonstatē attiecībā uz lēmumiem KĀDP jomā, attiecībā uz kuriem Tiesai Līgumos ir piešķirta kompetence pārbaudīt tiesiskumu.
- 79 Turklāt Tiesa vislabāk var lemt par Savienības tiesību aktu spēkā esamību, ņemot vērā iespējas, kādas tai ir saistībā ar prejudiciāla nolēmuma tiesvedību, pirmkārt, saņemt dalībvalstu un Savienības iestāžu, kuru tiesību akti tiek apstrīdēti, apsvērumus un, otrkārt, pieprasīt dalībvalstīm un Savienības iestādēm, organizācijām vai struktūrām, kuras nav procesa dalībnieces, visu informāciju, ko tā uzskata par nepieciešamu lietas izskatīšanai (šajā ziņā skat. spriedumu, 1987. gada 22. oktobris, *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, 18. punkts).
- 80 Šo secinājumu apstiprina LESD 267. panta pamatmērķis, kas ir nodrošināt Savienības tiesību vienvērtīgu piemērošanu no valsts tiesu puses; šis mērķis ir vienādi piemērojams gan attiecībā uz lēmumu, kuros paredzēts pieņemt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām, gan attiecībā uz citu Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaudi. Attiecībā uz šādiem lēmumiem uzskatu dažādība dalībvalstu tiesu starpā attiecībā uz Savienības tiesību akta spēkā esamību var apdraudēt pašu Savienības tiesību sistēmas vienotību un tiesiskās noteiktības pamatprasību (pēc analogijas skat. spriedumus, 1990. gada 22. februāris, *Busseni*, C-221/88, EU:C:1990:84, 15. punkts; 2005. gada 6. decembris, *Gaston Schul Douane-expediteur*, C-461/03, EU:C:2005:742, 21. punkts, kā arī 2011. gada 21. decembris, *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 47. punkts).
- 81 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka LES 19., 24. un 40. pants, LESD 275. pants, kā arī Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka Tiesas kompetencē ir prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā atbilstoši LESD 267. pantam lemt par tāda akta spēkā esamību, kurš pieņemts, pamatojoties uz normām par KĀDP, un kāds ir Lēmums 2014/512, ja lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas vai nu uz pārbaudi par to, vai ar šo lēmumu ir ievērots LES 40. pants, vai arī uz ierobežojošo pasākumu attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām tiesiskuma pārbaudi.

### *Par otrā jautājuma a) daļu*

- 82 Ar otrā jautājuma a) daļu iesniedzējtiesa vaicā Tiesai par Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkta un 3. punkta, 4., 4.a un 7. panta un III pielikuma, kā arī Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a panta, 4. panta 3. un 4. punkta, 5. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkta un 3. punkta, 11. panta, kā arī II un VI pielikuma spēkā esamību.
- 83 No lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu, kā arī no *Rosneft* rakstveida apsvērumiem izriet, ka tā apstrīd šo tiesību normu spēkā esamību, pirmkārt, tādēļ, ka Lēmums 2014/512 esot pieņemts, pārkāpjot LES 40. pantu. Otrkārt, tā apgalvo, ka minētās tiesību normas nav saderīgas ar ES un Krievijas partnerības nolīgumu. Treškārt, tā uzskata, ka Padome, pieņemdamā šīs pašas tiesību normas, nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, ir pārkāpusi tiesības uz aizstāvību, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un tiesības piekļūt lietas materiāliem. Ceturtkārt, *Rosneft* norāda, ka esot pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips. Piektkārt un sestkārt, tā apgalvo, ka pamatlietā aplūkotās tiesību normas nav spēkā attiecīgi tādēļ, ka Padome esot nepareizi izmantojusi pilnvaras un ka pastāvēt pretruna starp Lēmuma 2014/512 un Regulas Nr. 833/2014 noteikumiem. Septītkārt, *Rosneft* norāda, ka Padome esot pārkāpusi samērīguma principu un pamattiesības, uz kurām *Rosneft* var atsaukties, konkrēti, tās uzņēmējdarbības brīvību un tās tiesības uz īpašumu.

### *Par LES 40. panta ievērošanu Lēmumā 2014/512 un Regulā Nr. 833/2014*

- 84 *Rosneft* uzskata, ka Padome ir pārkāpusi LES 40. pantu, ar Lēmumu 2014/512 pārmērīgi siki noteikdama Savienības nostāju attiecībā uz pamatlietā aplūkotajiem ierobežojošajiem pasākumiem, tādējādi aizskarot pilnvaras iesniegt kopēju Savienības Augstā ārlietās un drošības politikas jautājumos pārstāvja (turpmāk tekstā – “Augstais pārstāvis”) un Komisijas priekšlikumu.
- 85 Attiecībā uz aktiem, kuri pieņemti, pamatojoties uz kādu no KĀDP jomas normām, Tiesai tostarp atbilstoši LESD 275. panta otrās daļas pirmajai teikuma daļai un LES 40. pantam ir jāraugās, lai šīs politikas īstenošana neietekmētu iestāžu veikto procedūru piemērošanu un iestādēm piešķirto attiecīgo pilnvaru apjomu, kādas ir paredzētas Līgumos, lai īstenotu Savienības kompetences atbilstoši LESD (spriedums, 2016. gada 14. jūnijs, Parlaments/Padome, C-263/14, EU:C:2016:435, 42. punkts).
- 86 Lai pārbaudītu, vai tas, ka Padome ir pieņēmusi Lēmumu 2014/512 atbilstoši LES 29. pantam – normai par KĀDP –, neaizskar LESD paredzētās pilnvaras un procedūras, ir jāizvērtē šī lēmuma saturs, ņemot vērā LESD 215. pantā paredzētās pilnvaras un procedūras.
- 87 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Lēmuma 2014/512 saturs, protams, ir detalizēts. Tomēr šī lēmuma mērķis, kā izriet no tā preambulas 7. apsvēruma, ir ieviest mērķtiecīgus ierobežojošus pasākumus attiecībā uz jomām, kurām raksturīgs tehniskums, tostarp uz piekļuvi kapitāla tirgiem, aizsardzību, divējāda lietojuma precēm un sensitīvām tehnoloģijām, tostarp enerģētikas nozarē.
- 88 No LES 24. un 29. panta izriet, ka vispār Padomes uzdevums ir ar vienbalsīgu lēmumu noteikt to ierobežojošo pasākumu priekšmetu, ko Savienība pieņem KĀDP jomā. Ņemot vērā to KĀDP mērķu un uzdevumu plašo tvērumu, kas ir izklāstīti LES 3. panta 5. punktā un 21. pantā, kā arī īpašajās tiesību normās attiecībā uz KĀDP, tostarp LES 23. un 24. pantā, Padomei ir plaša rīcības brīvība šī priekšmeta noteikšanā.
- 89 Savukārt LESD 215. pants, kurā ir noteikta sasaiste starp LES mērķiem KĀDP jomā un Savienības darbībām, kuras iekļauj ekonomiska rakstura pasākumus atbilstoši LESD (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 19. jūlijs, Parlaments/Padome, C-130/10, EU:C:2012:472, 59. punkts), ļauj Padomei, lemjot ar kvalificētu balsu vairākumu pēc kopēja Augstā pārstāvja un Komisijas priekšlikuma, pieņemt regulas, lai īstenotu ierobežojošos pasākumus, ja tie ietilpst LESD piemērošanas jomā, kā arī, konkrēti,

lai garantētu to vienveidīgu piemērošanu visās dalībvalstīs. Attiecībā uz Regulu Nr. 833/2014, lai arī tajā ir atkārtots Lēmuma 2014/512 būtiskais saturs, tajā ir ietvertas arī definīcijas un precizējumi par minētajā regulā paredzēto ierobežojošo pasākumu piemērošanu.

- 90 Ņemot vērā šo abu tiesību aktu veidu atšķirīgās funkcijas – kas vienam ir noteikt Savienības nostāju attiecībā uz paredzamajiem ierobežojošajiem pasākumiem un otram ir būt par instrumentu, lai izpildītu minētos pasākumus Savienības mērogā, – principā nevar uzskatīt, ka ar to, ka lēmumā, kuru Padome pieņēmusi atbilstoši LES 29. pantam, ir precizēts ierobežojošo pasākumu priekšmets, tiktu aizskarta procedūra, kas LESD 215. pantā paredzēta minētā lēmuma īstenošanai. It īpaši, ja jautājums ir par visai tehnisku jomu, Padomei, nosakot ierobežojošus pasākumus, var būt lietderīgi izmantot precīzu formulējumu. Šajos apstākļos Padomei nevar pārvest, ka tā, pieņemdamā Lēmumu 2014/512, būtu iepriekš noteikusi daļu Regulas Nr. 833/2014 saturā.
- 91 Turklāt attiecībā uz *Rosneft* argumentu, saskaņā ar kuru ar Lēmumu 2014/512 nav ievērots LES 40. pants, jo tas esot tāds “legislatīvs akts” LES 24. un 31. panta izpratnē, tādēļ šādus tiesību aktus KĀDP jomā nedrīkstot pieņemt, arī šis arguments ir jānoraida. LESD 289. panta 3. punktā ir paredzēts, ka tiesību akti, kas pieņemti saskaņā ar īpašo likumdošanas procedūru, ir legislatīvi akti. Iespējas pieņemt legislatīvus aktus KĀDP jomā izslēgšana atbilst gribai attiecināt uz šo politiku īpašus noteikumus un procedūras, kā tas izriet no LES 24. panta. Tā kā šajos noteikumos un procedūrās – kas ir paredzēti LES V sadaļas 2. nodaļas noteikumos par KĀDP – ir noteikts īpašs Savienības iestāžu lomų sadalījums šajā jomā, no tā izriet, ka legislatīvu aktu pieņemšana LESD 289. panta 3. punkta izpratnē šajā saistībā noteikti ir izslēgta.
- 92 Nav strīda par to, ka Lēmums 2014/512 ir pieņemts nevis saskaņā ar LESD, bet gan atbilstoši LES 24. pantā paredzētajai procedūrai. Tātad šis lēmums nevar būt šāds legislatīvs akts. Tādējādi nevar būt, ka, pieņemdamā šo lēmumu, Padome būtu pārkāpusi LES 40. pantu.
- 93 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, nešķiet, ka ar Lēmumā 2014/512 sniegto ierobežojošo pasākumu priekšmeta definīciju tiktu apdraudēta LESD 215. pantā paredzētā procedūra un pilnvaru, kas ar šo pašu pantu piešķirtas Augstajam pārstāvim un Komisijai, īstenošana. Šajos apstākļos, izvērtējot Lēmumu 2014/512 saistībā ar LES 40. pantu, nevar secināt nevienu apstākli, kas varētu ietekmēt šī lēmuma spēkā esamību.

*Par Lēmumā 2014/512 un Regulā Nr. 833/2014 paredzēto ierobežojošo pasākumu attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām spēkā esamību*

*– Ievada apsvērumi*

- 94 Padome apgalvo, ka pārbaudīt Lēmuma 2014/512 un Regulas Nr. 833/2014 normu tiesiskumu nav Tiesas kompetencē, jo *Rosneft* izvirzīto pamatu par prettiesiskumu mērķis galvenokārt esot apstrīdēt Savienības pieņemto principiālo lēmumu daļēji pārtraukt ekonomiskās un finanšu attiecības ar Krieviju. Tāpat Apvienotās Karalistes, Igaunijas, Francijas un Polijas valdības, kā arī Komisija apstrīd argumentu, saskaņā ar kuru Lēmumā 2014/512 esot ietverti ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām un juridiskām personām, tādēļ, ka tās uzskata, ka lēmumā ietvertie pasākumi attiecas uz objektīvi noteiktām situācijām un vispārīgi paredzētu personu kategoriju.
- 95 Ir jāpārbauda, vai Lēmuma 2014/512 normās ir paredzēti ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām LESD 275. panta otrās daļas izpratnē.
- 96 Pirmām kārtām attiecībā uz Lēmuma 2014/512 4. un 4.a pantu ir jākonstatē, ka šajos pantos ir paredzēta, pirmkārt, iepriekšējas atļaujas sistēma tāda atsevišķa aprikojuma pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportam, kurš ir paredzēts īpašām naftas izpētes un ieguves projektu kategorijām Krievijā, un, otrkārt, aizliegums sniegt saistītus pakalpojumus, kas ir nepieciešami šādiem projektiem.

- 97 Tādējādi minētajos pantos ir paredzēti pasākumi, kuru piemērošanas joma tiek noteikta, ņemot vērā objektīvus kritērijus, konkrēti, naftas izpētes un ieguves projektu kategorijas. Savukārt šie pasākumi nav vērsti pret identificētām fiziskām vai juridiskām personām, bet attiecas uz visiem uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti aprīkojuma, uz ko attiecas iepriekšējas atļaujas prasība, pārdošanā, piegādē, nodošanā vai eksportā, un vispārīgi uz visiem saistīto pakalpojumu sniedzējiem.
- 98 Šajos apstākļos, kā ģenerālvokāts arī ir norādījis secinājumā 85. punktā, Lēmuma 2014/512 4. un 4.a pantā paredzētie pasākumi ir nevis ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām LESD 275. panta otrās daļas izpratnē, bet gan vispārpiemērojami pasākumi.
- 99 Tādējādi šo normu spēkā esamības pārbaude nav Tiesas kompetencē.
- 100 Otrām kārtām attiecībā uz ierobežojošajiem pasākumiem, kas ieviesti atbilstoši pārējām attiecīgajām Lēmuma 2014/512 normām, proti, atbilstoši tā 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunktam un 3. punktam, 7. pantam un III pielikumam, ir jākonstatē, ka šo pasākumu priekšmets ir noteikts, norādot uz specifiskām vienībām. Faktiski tajās konkrēti ir aizliegts izpildīt dažādus finanšu darījumus attiecībā uz vienībām, kas ierakstītas šī lēmuma III pielikumā; to vidū ir minēta *Rosneft*.
- 101 Pēc Apvienotās Karalistes valdības uzskatiem, tas, ka tikai trīs enerģētikas uzņēmumi ietilpst minēto pasākumu piemērošanas jomā, tomēr nenozīmē, ka tie būtu vērsti uz konkrētām fiziskajām vai juridiskajām personām LESD 275. panta otrās daļas izpratnē. It īpaši apstākļi, ka uzskaitīto vienību skaits ir neliels, jo attiecīgajā Krievijas enerģētikas tirgus oligopolistiskajā nozarē ir ļoti maz uzņēmēju, nekādi nemainot apstākli, ka ierobežojumi ir balstīti uz objektīviem kritērijiem. Lēmuma 2014/512 III pielikumā norādītās vienības esot tās, kas atbilst minētajiem objektīvajiem kritērijiem, jo šim sarakstam esot tikai deklaratīvs raksturs.
- 102 Šajā ziņā ir jāatgādina Tiesas pastāvīgā judikatūra, saskaņā ar kuru ierobežojošie pasākumi vienlaikus lidzinās gan vispārpiemērojamiem aktiem, ciktāl ar tiem vispārīgi un abstraktai adresātu kategorijai ir aizliegts nodot saimnieciskos resursus tā pielikumos minēto vienību rīcībā, gan individuāliem lēmumiem attiecībā uz šīm vienībām (šajā ziņā skat. spriedumus, 2008. gada 3. septembris, *Kadi un Al Barakaat International Foundation/Padome un Komisija, C-402/05 P un C-415/05 P*, EU:C:2008:461, 241.–244. punkts, kā arī 2013. gada 23. aprīlis, *Gbagbo u.c./Padome*, no C-478/11 P līdz C-482/11 P, EU:C:2013:258, 56. punkts).
- 103 Turklāt ir svarīgi atgādināt, ka attiecībā uz tādiem tiesību aktiem, kuri pieņemti, pamatojoties uz noteikumiem par KĀDP, tieši šo tiesību aktu individuālais raksturs saskaņā ar LESD 275. panta otro daļu dod piekļuvi Savienības tiesām (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 23. aprīlis, *Gbagbo u.c./Padome*, no C-478/11 P līdz C-482/11 P, EU:C:2013:258, 57. punkts).
- 104 Pamatlietā, nosakot Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunktā paredzētos kritērijus, kas ļauj identificēt *Rosneft*, un minot šo sabiedrību norādītā lēmuma III pielikumā, Padome ir pieņēmusi ierobežojošus pasākumus attiecībā uz minēto juridisko personu. Neraugoties uz apstākli, ka šādi pasākumi var būt individuāli vērsti arī uz citām īpašas rūpniecības nozares vienībām trešajā valstī, no minēto pasākumu rakstura, kas atgādināts šī sprieduma 102. un 103. punktā, tomēr izriet, ka tad, ja tiek apstrīdēts šo pasākumu tiesiskums, ir jābūt iespējai attiecībā uz tiem veikt pārbaudi tiesā saskaņā ar LESD 275. panta otro daļu.
- 105 Visbeidzot ir jānoraida arguments, ko konkrēti izvirzījusi Padome – ka Tiesas kompetencē nav pārbaudīt attiecīgo Regulas Nr. 833/2014 tiesību normu tiesiskumu, jo *Rosneft* izvirzīto pamatu par prettiesiskumu mērķis galvenokārt esot apstrīdēt principiālos lēmumus, kas pilnībā attiecas uz KĀDP jomu, kurus Padome pieņēmusi ar savu Lēmumu 2014/512.

106 Šajā ziņā – kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 103. punktā – ir uzskatāms, ka nekādi nav ierobežota Tiesas kompetence attiecībā uz regulu, kas pieņemta, pamatojoties uz LESD 215. pantu, ar ko tiek apstiprināta Savienības nostāja, kuru tā paudusi saistībā ar KĀDP. Proti, šādas regulas ir Savienības akti, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD, un attiecībā uz kuriem Savienības tiesām saskaņā ar pilnvarām, kas tām uzticētas atbilstoši Līgumiem, principā ir jānodrošina pilnīga tiesiskuma pārbaude (skat. spriedumu, 2008. gada 3. septembris, *Kadi un Al Barakaat International Foundation /Padome un Komisija*, C-402/05 P un C-415/05 P, EU:C:2008:461, 326. punkts).

107 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, Tiesas kompetencē ir lemt par Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkta un 3. punkta, 7. panta un III pielikuma spēkā esamību. Savukārt tās kompetencē nav pārbaudīt šī lēmuma 4. un 4.a panta spēkā esamību. Attiecībā uz Regulu Nr. 833/2014 Tiesas kompetencē ir pārbaudīt visu tiesību normu, ko iesniedzējtiesa minējusi lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, spēkā esamību. Iesniedzējtiesas minēto tiesību normu spēkā esamība ir jāpārbauda, ievērojot šos Tiesas kompetences ierobežojumus.

– *Par apstrīdēto aktu saderību ar ES un Krievijas partnerības nolīgumu*

108 No lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu, kā arī no *Rosneft* sniegtajiem apsvērumiem izriet, ka *Rosneft* uzskata, ka ar atsevišķām apstrīdēto aktu normām par naftas nozari, kā arī par pārvedamajiem vērtspapīriem un aizdevumiem, proti, Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunktu un 3. punktu, kā arī III pielikumu, tāpat kā ar Regulas Nr. 833/2014 3. panta 1., 3. un 5. punktu, 3.a panta 1. punktu, 5. panta 2. punkta b)–d) apakšpunktu un 3. punktu, kā arī II un VI pielikumu, ir pārkāpts ES un Krievijas partnerības nolīgums.

109 Šajā ziņā, pretēji Apvienotās Karalistes, Padomes un Komisija izvirzītajam argumentam, nevar uzreiz izslēgt, ka persona varētu valsts tiesā atsaukties uz šī nolīguma normām bez vajadzības šim nolūkam pieņemt papildu piemērošanas pasākumus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2005. gada 12. aprīlis, *Simutenkov*, C-265/03, EU:C:2005:213, 23. punkts), kā ir norādījis arī ģenerālvokāts secinājumu 116. punktā.

110 Tomēr šajā lietā nav jālemj par šo jautājumu, bet pietiek konstatēt, ka, pat pieņemot, ka pamatlietā aplūkoto ierobežojošie pasākumi neatbilst atsevišķām minētā nolīguma normām, šī nolīguma 99. pants ļauj tos noteikt.

111 Atbilstoši ES un Krievijas partnerības nolīguma 99. panta 1. punkta d) apakšpunktam neviena šī nolīguma norma neliedz tā pusei veikt pasākumus, ko tā uzskata par nepieciešamiem, lai aizsargātu būtiskas savas drošības intereses, konkrēti, kara laikā vai nopietna starptautiska saspīlējuma laikā, kas rada kara draudus, vai arī lai pildītu pienākumus, ko tā uzņēmusies, lai uzturētu mieru un starptautisku drošību.

112 Turklāt šīs tiesību normas formulējumā nav prasīts, lai “karš” vai “nopietns starptautisks saspīlējums, kas rada kara draudus”, attiektos uz bruņotu konfliktu, kurā tieši iesaistīta Eiropas Savienības teritorija. Tādējādi notikumi, kas norisinās tās kaimiņvalstī, piemēram, notikumi, kādi risinājušies Ukrainā, kuri ir izraisījuši pamatlietā aplūkotus ierobežojošos pasākumus, var būt pamatojums pasākumiem, kuru mērķis ir aizsargāt būtiskas Savienības drošības intereses, kā arī saglabāt mieru un starptautisko drošību saskaņā ar mērķi, kas atbilstoši LES 21. panta 1. punkta pirmajai daļai un 2. punkta c) apakšpunktam ir izvirzīts tās ārējai darbībai, ievērojot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus un mērķus.

113 Attiecībā uz jautājumu, vai pamatlietā aplūkoto ierobežojošo pasākumu pieņemšana bija nepieciešama, lai aizsargātu būtiskas Savienības drošības intereses, kā arī saglabātu mieru un starptautisko drošību, ir jāatgādina, ka Padomei ir plaša novērtējuma brīvība jomās, kurās tai ir jāizdara politiska, ekonomiska



un sociāla rakstura izvēle un kurās tai ir jāveic sarežģīti vērtējumi (spriedums, 2016. gada 1. marts, *National Iranian Oil Company/Padome*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).

114 Kā ģenerālvokāts ir konstatējis secinājumu 150. punktā, pieņemdamā ierobežojošos pasākumus, kas aplūkoti šajā lietā, Padome apstrīdēto aktu preambulās ir atgādinājusi, ka Savienības valstu vai valdību vadītāji ir nosodījusi to, ka Krievijas Federācija bez iemesla ir pārkāpusi Ukrainas suverenitāti un teritoriālo integritāti, ka Padome ir aicinājusi Krievijas Federāciju aktīvi izmantot savu ietekmi uz nelegālajiem bruņotajiem grupējumiem, lai, konkrēti, ļautu pilnībā, nekavējoties un pavisam droši piekļūt *Malaysia Airlines* reisa MH17 lidaparāta negadījuma vietai Doņeckā (Ukraina), un ka Savienība jau ir pieņēmusi pasākumus, reaģējot uz Krimas un Sevastopoles (Ukraina) nelikumīgo aneksiju. Ņemot vērā šos elementus, Lēmuma 2014/512 preambulas 8. apsvērumā Padome secināja, ka situācija ir nopietna un ka ir pamatoti noteikt ierobežojošus pasākumus, reaģējot uz Krievijas Federācijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā.

115 Starp citu, kā uzsvērts Regulas Nr. 833/2014 preambulas 2. apsvērumā, no šīm norādēm izriet, ka apstrīdētajos aktos noteikto ierobežojošo pasākumu mērķis bija sekmēt krīzes Ukrainā noregulējumu mierīgā ceļā. Tāds mērķis saskan ar mērķi saglabāt mieru un starptautisko drošību atbilstoši Savienības ārējās darbības mērķiem, kas noteikti LES 21. pantā.

116 Šādos apstākļos un ņemot vērā plašo novērtējuma brīvību, kāda tai šajā jomā piemīt, Padome varēja uzskatīt, ka pamatlietā aplūkoto ierobežojošo pasākumu pieņemšana bija vajadzīga, lai aizsargātu būtiskas Savienības drošības intereses, kā arī lai saglabātu mieru un starptautisko drošību ES un Krievijas partnerības nolīguma 99. panta izpratnē.

117 Tātad, pārbaudot apstrīdētos aktus saistībā ar šo nolīgumu, nevar secināt nevienu apstākli, kas varētu ietekmēt šo aktu spēkā esamību.

– *Par pienākumu norādīt pamatojumu un par tiesību uz aizstāvību, tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un tiesību piekļūt lietas materiāliem ievērošanu*

118 No lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka, pēc *Rosneft* uzskatiem, Padome nav izpildījusi pienākumu pamatot apstrīdētos aktus, kurš tai bija noteikts ar LESD 296. panta otro daļu.

119 Šajā ziņā ir jāprecizē, ka, lai gan ierobežojošie pasākumi attiecībā uz naftas nozari, kuri ieviesti ar Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a pantu, 4. panta 3. un 4. punktu un II pielikumu, ir vispārpiemērojami akti, konkrēti no šī sprieduma 100. punkta izriet, ka iesniedzējtiesas minētās normas par pārvedamajiem vērtspapīriem un aizdevumiem, proti, Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkts un 3. punkts un III pielikums, kā arī Regulas Nr. 833/2014 5. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkts un 3. punkts un VI pielikums, ir vērsti pret individuālām vienībām.

120 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākuma norādīt pamatojumu apjoms ir atkarīgs no attiecīgā akta būtības un, ja akti ir paredzēti vispārējai piemērošanai, pamatojums var aprobežoties, pirmkārt, ar norādi uz vispārējo situāciju, kuras dēļ tas ir pieņemts, un, otrkārt, ar norādi uz vispārējiem mērķiem, kādus paredzēts sasniegt (spriedums, 1998. gada 19. novembris, *Spānija/Padome*, C-284/94, EU:C:1998:548, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

121 Attiecībā uz individuāliem ierobežojošajiem pasākumiem tiesību uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošana tostarp nozīmē, ka kompetentajai Savienības iestādei, lai pamatotu savu lēmumu, ir jāpaziņo attiecīgajai personai informācija, kas ir šīs iestādes rīcībā un kas ir vēsta pret šo personu (spriedums, 2013. gada 18. jūlijs, *Komisija u.c./Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 111. punkts).

- 122 Tomēr, lai arī LESD 296. pantā prasītajam pamatojumam ir skaidrā un nepārprotamā veidā jāparāda iestādes, kas ir tiesību akta autore, argumentācija tādējādi, lai ieinteresētā persona varētu uzzināt veikto pasākumu attaisnojošos iemeslus un kompetentā tiesa varētu veikt pārbaudi, šim pamatojumam tomēr ir jābūt pielāgotam attiecīgā akta būtībai un apstākļiem, kādos tas ir pieņemts. Šajā ziņā netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu konkretizēti visi būtiskie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo akta pamatojuma pietiekamība ir jāvērtē, ņemot vērā ne tikai tā formulējumu, bet arī kontekstu un attiecīgo jomu reglamentējošo tiesību normu kopumu, it īpaši ievērojot akta adresātu iespējamo interesi saņemt paskaidrojumus. Tādējādi nelabvēlīgs akts ir pietiekami pamatots, ja tas ir pieņemts ieinteresētajai personai zināmos apstākļos, kas ļauj tai izprast pret to noteiktā pasākuma apmēru (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 15. novembris, Padome/*Bamba*, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 50., 53. un 54. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 123 Jākonstatē, ka Lēmuma 2014/512 preambulas 1.–8. apsvērumā ir atgādināti politiskās vides, kādā attiecīgie ierobežojošie pasākumi tika pieņemti, atbilstīgie apstākļi. Turklāt no Regulas Nr. 833/2014 preambulas 2. apsvēruma izriet, ka apstrīdēto aktu deklarētais mērķis ir likt Krievijas Federācijai vēl dārgāk maksāt par darbībām, ar kurām tiek grauta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība, un sekmēt krīzes noregulējumu mierīgā ceļā. Tādējādi apstrīdētajos aktos ir norādīta vispārējā situācija, kuras dēļ tie ir pieņemti, un vispārējie mērķi, kādus ar tiem paredzēts sasniegt.
- 124 Tāpat – kā ģenerāladvokāts ir uzsvēris secinājumu 158. un 159. punktā – ir jāņem vērā, ka *Rosneft*, lielākais naftas nozares uzņēmējs Krievijā, kura daļu vairākums Lēmuma 2014/512 pieņemšanas dienā piederēja Krievijas valstij, nevarēja pamatoti nezināt iemeslus, kuru dēļ Padome pieņēma attiecībā uz to vērstus pasākumus. Saskaņā ar mērķi likt Krievijas Federācijai vēl dārgāk maksāt par darbībām attiecībā uz Ukrainu Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir noteikti ierobežojumi attiecībā uz atsevišķām naftas nozares vienībām, kas ir Krievijas valsts kontrolē, it īpaši pamatojoties uz to kopējiem aktīviem, kas tiek lēsti vairāk nekā 1000 miljardu Krievijas rubļu apmērā. Turklāt, tā kā politiskie apstākļi, kādi pastāvēja minēto pasākumu pieņemšanas dienā, un tas, cik naftas nozare ir svarīga Krievijas ekonomikai, ir vispārzināmi, Padomes izdarīto izvēli – pieņemt ierobežojošus pasākumus pret šīs nozares tiesību subjektiem – var viegli saprast saistībā ar minētajos aktos deklarēto mērķi.
- 125 Tādējādi Padome šajā lietā ir pietiekami pamatojusi apstrīdētos aktus.
- 126 Turklāt *Rosneft* iesniedzējtiesā ir norādījusi uz iespējamu tās tiesību piekļūt lietas materiāliem, kā arī tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvas tiesību aizsardzības tiesā pārkāpumu. Šajā ziņā no Tiesai sniegtajiem rakstveida apsvērumiem izriet, ka *Rosneft* ir iesniegusi Padomei pieteikumus par piekļuvi dokumentiem, it īpaši lūdzot piekļuvi lietas materiāliem, lai varētu aizstāvēties saistībā ar savu prasību Vispārējā tiesā atcelt attiecīgos ierobežojošajos pasākumus, kas aplūkoti pamatlietā. Pēc *Rosneft* uzskatiem, Padomei bija jāpiešķir tai piekļuve visiem oficiālajiem dokumentiem, kas nav konfidenciāli, attiecībā uz šiem pasākumiem, konkrēti, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.), un atbilstoši judikatūrai, kas izriet no 59. un 60. punkta 2013. gada 28. novembra spriedumā Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian* (C-280/12 P, EU:C:2013:775), – judikatūrai par tiesību uz aizstāvību – tostarp tiesību piekļūt lietas materiāliem, ievērojot leģitīmās intereses saglabāt konfidencialitāti, un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā – ievērošanu. Padome esot atbildējusi uz minētajiem pieteikumiem, piešķirot daļēju piekļuvi lūgtajiem dokumentiem.
- 127 Lai gan *Rosneft* šajā ziņā norāda gan to, ka esot pārkāptas [tās] tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, gan papildus neesot izpildīts pienākums norādīt pamatojumu, ir jākonstatē, ka lielākā daļa tās izvirzīto argumentu ir vērsti uz to, lai vienīgi apstrīdētu to lēmumu spēkā esamību, ar kuriem Padome, pamatojamās uz Regulu Nr. 1049/2001, ir atteikusies piešķirt tai pilnu piekļuvi visiem lūgtajiem dokumentiem.

- 128 Runājot par šiem Padomes lēmumiem, kas pieņemti atbilstoši Regulai Nr. 1049/2001, *Rosneft* bija to adresāte LESD 263. panta ceturrtās daļas izpratnē. Tā kā ir acīmredzams, ka tās prasība atcelt šos lēmumus būtu bijusi pieņemama atbilstoši minētajam pantam, tā nevar prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā norādīt uz šo lēmumu spēkā neesamību (šajā ziņā skat. spriedumus, 1994. gada 9. marts, *TWD Textilwerke Deggendorf*, C-188/92, EU:C:1994:90, 23.–25. punkts; 2001. gada 15. februāris, *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 36. un 37. punkts, kā arī 2010. gada 29. jūnijs, *E un F*, C-550/09, EU:C:2010:382, 46. punkts).
- 129 Visbeidzot, lai arī *Rosneft* arī vērš uzmanību uz to, ka Padomei neesot bijis jāpamatojas uz Regulu Nr. 1049/2001, kad tā analizējusi *Rosneft* pieteikumus par piekļuvi lietas materiāliem, tā tomēr nekādi neprecizē to, kā šī kļūda var ietekmēt apstrīdēto aktu normu spēkā esamību.
- 130 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, pārbaudot apstrīdētos aktus saistībā ar pienākumu norādīt pamatojumu, tiesībām uz aizstāvību, tostarp tiesībām piekļūt lietas materiāliem, un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, nav atklāti apstākļi, kas varētu ietekmēt šo aktu spēkā esamību.

– *Par vienlīdzīgas attieksmes principu*

- 131 *Rosneft* iesniedzējtiesā un savos rakstveida apsvērumos Tiesā norādīja, ka Padome esot pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, kad tā ar Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a pantu, 4. panta 3. un 4. punktu un II pielikumu vērsās pret uzņēmumiem, kuri darbojas atsevišķās naftas nozares apakšnozarēs, nevis pret uzņēmumiem, kuri darbojas citās nozarēs; minēto ierobežojošo pasākumu deklarētais mērķis neizskaidrojot un neattaisnojot šo atšķirīgo attieksmi.
- 132 Kā izriet no šī sprieduma 88. punkta, Padomei ir liela rīcības brīvība ierobežojošo pasākumu priekšmeta noteikšanā, it īpaši ja šajos pasākumos saskaņā ar LESD 215. panta 1. punktu ir paredzēts daļēji vai pilnīgi pārtraukt vai mazināt ekonomiskās un finanšu attiecības ar vienu vai vairākām trešajām valstīm. Šajā ziņā, piekritot Apvienotās Karalistes valdībai, ir jānorāda, ka attiecībā uz pamatlietā aplūkotajiem ierobežojošajiem pasākumiem, kuru mērķis ir naftas nozare, Padomei it īpaši ir atļauts, ja tā uzskata par piemērotu, noteikt ierobežojumus attiecībā uz uzņēmumiem, kuri darbojas konkrētās Krievijas tautsaimniecības nozarēs, kurās precēm, tehnoloģijām vai pakalpojumiem no Savienības ir sevišķi svarīga nozīme. Izvēle vērsties pret uzņēmumiem vai nozarēm, kuri ir atkarīgi no mūsdienīgām tehnoloģijām vai specializētām tehnoloģijām, kas ir pieejamas galvenokārt Savienībā, atbilst mērķim garantēt pamatlietā aplūkoto ierobežojošo pasākumu efektivitāti un novērst to, ka šo pasākumu sekas tiktu neitralizētas, importējot uz Krieviju aizstājošas preces, tehnoloģijas vai pakalpojumus no trešajām valstīm.
- 133 Ņemot vērā šos apsvērumus, apstrīdēto aktu pārbaudē saistībā ar vienlīdzīgas attieksmes principu nav atklāti apstākļi, kas varētu ietekmēt minēto aktu spēkā esamību.

– *Par pilnvaru nepareizu izmantošanu*

- 134 *Rosneft* iesniedzējtiesā un šajā tiesvedībā norādīja, ka, pieņemot pamatlietā aplūkotos ierobežojošos pasākumus, Padome ir nepareizi izmantojusi pilnvaras, jo ir apgalvojusi, ka šie pasākumi saskaņā ar Regulas Nr. 833/2014 preambulas 2. apsvērumu ir pieņemti nolūkā “likt Krievijai vēl dārgāk maksāt par darbībām, ar kurām tiek grauta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība, un sekmēt krīzes noregulējumu mierīgā ceļā”, lai gan šo pasākumu mērķis patiesībā bija ilgtermiņā radīt zaudējumus Krievijas Federācijas enerģētikas nozarei un tādējādi samazināt tās spēju apdraudēt valstis, kuras ir no tās atkarīgas energoapgādes dēļ.
- 135 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tiesību aktā ir pieļauta pilnvaru nepareiza izmantošana tikai tad, ja, pamatojoties uz objektīvām, atbilstīgām un saskanīgām norādēm, izrādās, ka tas ir pieņemts tikai vai vismaz galvenokārt, lai sasniegtu citus mērķus, nevis tos, kuru sasniegšanai ir piešķirtas attiecīgās

pilnvaras, vai tādēļ, lai apstākļos, kādi ir konkrētajā gadījumā, varētu izvairīties no Līgumos īpaši paredzētās procedūras piemērošanas (spriedums, 2013. gada 16. aprīlis, Spānija un Itālija/Padome, C-274/11 un C-295/11, EU:C:2013:240, 33. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 136 Jākonstatē, ka šajā gadījumā, izņemot *Rosneft* rakstveida apsvērumos sniegto norādi uz Komisijas darba dokumentu, kura atbilstīgums ir jānoraida ģenerālvokāta secinājumu 180.–182. punktā izklāstīto iemeslu dēļ, šī sabiedrība nekādi nav pamatojusi savu apgalvojumu, ka pamatlietā aplūkoti ierobežojošie pasākumi esot pieņemti citā nolūkā, nevis tajā nolūkā, kas izriet no apstrīdētajiem aktiem, un, vēl jo mazāk, šajā ziņā norādījusi objektīvas, atbilstīgas un saskanīgas norādes.
- 137 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, izskatot jautājumu par Padomes iespējamo pilnvaru nepareizu izmantošanu, nevar secināt nevienam apstākli, kas varētu ietekmēt apstrīdēto aktu spēkā esamību.

– *Par pretrunas esamību starp Lēmuma 2014/512 un Regulas Nr. 833/2014 tekstu*

- 138 Pamatlietā *Rosneft* norāda, ka pastāvot pretruna starp Lēmuma 2014/512 4. panta 4. punkta un Regulas Nr. 833/2014 3. panta 5. punkta formulējumu. Ja ar pirmo tiesību normu dalībvalstīm neesot piešķirta nekāda novērtējuma brīvība attiecībā uz aizliegumu atteikt atļaujas Regulas Nr. 833/2014 II pielikumā iekļauto preču pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportam atbilstoši līgumiem, kas noslēgti līdz 2014. gada 1. augustam, ar otro tiesību normu tām esot ļauts atļaut un tātad atteikties pildīt no šādiem līgumiem izrietošu saistību.
- 139 Kā rakstveida apsvērumos norāda *Rosneft*, Lēmuma 2014/512 4. panta 4. punkta teksts ir formulēts citādi nekā Regulas Nr. 833/2014 3. panta 5. punkta otrā daļa. Atbilstoši Lēmuma 2014/512 4. panta 4. punktam kompetentajām iestādēm noteiktais aizliegums piešķirt atļauju konkrēta aprīkojuma – kas paredzēts atsevišķām naftas izpētes un ieguves projektu kategorijām – pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportam “neskar pirms 2014. gada 1. augusta noslēgtu līgumu vai papildu līgumu, kas vajadzīgi šādu līgumu izpildei, izpildi”.
- 140 Protams, Regulas Nr. 833/2014 3. panta 5. punktā lietotie vārdi nav tik kategoriski kā vārdi, kas lietoti Lēmumā 2014/512. Šis apstāklis tomēr nevar izraisīt Regulas Nr. 833/2014 3. panta 5. punkta spēkā neesamību.
- 141 Tā kā Regulas Nr. 833/2014 mērķis ir saskaņā ar LESD 215. pantu veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu Lēmumu 2014/512, šīs regulas teksts ir jāinterpretē, cik vien iespējams, ņemot vērā šī lēmuma normas. Šajā gadījumā nešķiet, ka atšķirība starp šo abu Savienības tiesību instrumentu formulējumu būtu tāda, ka tie nevarētu tikt interpretēti vienveidīgi. Tādējādi ar šīs regulas 3. panta 5. punkta otrajā daļā ietverto frāzi, saskaņā ar kuru kompetentās iestādes “var” piešķirt atļauju, ir jāsaprot, ka, šo atļauju piešķirot, tām ir jāraugās, lai minētās regulas 3. panta 5. punkta pirmā daļa tiktu piemērota, tostarp neskarot pirms 2014. gada 1. augusta noslēgtu līgumu izpildi.
- 142 No tā izriet, ka atšķirība starp Lēmuma 2014/512 4. panta 4. punkta un Regulas Nr. 833/2014 3. panta 5. punkta formulējumu nevar ietekmēt pēdējās minētās normas spēkā esamību.

– *Par samērīguma principu un Rosneft pamattiesībām*

- 143 Saskaņā ar lēmumu lūgt prejudiciālu nolēmumu *Rosneft* ir norādījusi, ka Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkts un 3. punkts, 7. pants, kā arī III pielikums, tāpat kā Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a pants, 4. panta 3. un 4. punkts, 5. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkts un 3. punkts, 11. pants, kā arī II un VI pielikums neesot spēkā, jo ierobežojošie pasākumi, kas ar tiem ieviesti, neesot samērīgi attiecībā pret pausto mērķi un esot pārmērīga iejaukšanās [*Rosneft*] uzņēmējdarbības brīvībā un tās tiesībās uz īpašumu, kas paredzētas attiecīgi Hartas 16. un 17. pantā.

- <sup>144</sup> Atsaucoties uz 2009. gada 14. oktobra spriedumu *Bank Melli Iran/Padome* (T-390/08, EU:T:2009:401), kā arī 2013. gada 28. novembra spriedumu *Padome/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft* (C-348/12 P, EU:C:2013:776), *Rosneft* uzskata, ka pamatlietā aplūkotie ierobežojošie pasākumi nav nedz vajadzīgi, nedz piemēroti, jo neesot saprātīgas saiknes starp izmantotajiem līdzekļiem un šo pasākumu mērķi. Šajā ziņā šie ierobežojošie pasākumi esot nesamērīga iejaukšanās *Rosneft* uzņēmējdarbības brīvībā.
- <sup>145</sup> Turklāt *Rosneft* apgalvo, ka ar Lēmuma 2014/512 7. panta 1. punktu un ar Regulas Nr. 833/2014 11. panta 1. punktu ir atļauts konfiscēt tās līdzekļus un iejaukties tās iegūtajās līgumtiesībās, proti, tās tiesībās uz īpašumu. Šīs tiesību normas pārsniedzot to, kas vajadzīgs, būtībā paredzēdamas, ka līgumslēdzējas puses, kuras nav no Krievijas, varētu tikt atbrīvotas no visām saistībām, kas paredzētas līgumos, kuri noslēgti ar vienībām, kas norādītas šajās normās, pat ja tās būtu saistības piegādāt visu aprīkojuma klāstu, no kura tikai neliela daļa attiektos uz minētās regulas II pielikumā norādītajām tehnoloģijām.
- <sup>146</sup> Ciktāl *Rosneft* apstrīd to vispārīgo noteikumu samērīgumu, pamatojoties uz kuriem tika nolemts šo sabiedrību ierakstīt apstrīdēto aktu pielikumos, ir jāatgādina, pirmkārt, ka attiecībā uz samērīguma principa ievērošanas pārbaudi tiesā Tiesa ir nospriedusi, ka Savienības likumdevējam ir jāatzīst plaša novērtējuma brīvība jomās, kurās tam ir jāizdara politiska, ekonomiska un sociāla rakstura izvēle un kurās tam ir jāveic sarežģīti vērtējumi. No tā Tiesa ir secinājusi, ka, ņemot vērā mērķi, kādu kompetentā iestāde vēlas sasniegt, šajās jomās veikta pasākuma tiesiskumu var ietekmēt tikai šī pasākuma acīmredzami nepiemērotais raksturs (spriedums, 2013. gada 28. novembris, *Padome/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 120. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- <sup>147</sup> Pretēji *Rosneft* apgalvojumiem, pastāv saprātīga saikne starp apstrīdēto aktu saturu un tajos izvirzīto mērķi. Proti, ciktāl šis mērķis, konkrēti, ir likt Krievijas Federācijai vēl dārgāk maksāt par darbībām, ar kurām tiek grauta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība, pieeja vērsties pret lielāko naftas nozares uzņēmēju – kura daļu vairākums turklāt pieder Krievijas valstij – saskaņīgi atbilst minētajam mērķim un katrā ziņā nevar tikt uzskatīta par acīmredzami nepiemērotu saistībā ar izvirzīto mērķi.
- <sup>148</sup> Otrkārt, *Rosneft* norādītās pamattiesības, proti, uzņēmējdarbības brīvība un tiesības uz īpašumu, nav absolūtas priekšrocības un to īstenošanā var tikt noteikti ierobežojumi, kas attaisnoti ar Savienības izvirzītiem vispārējo interešu mērķiem, ar nosacījumu, ka šādi ierobežojumi faktiski atbilst minētajiem vispārējo interešu mērķiem un saistībā ar izvirzīto mērķi nav uzskatāmi par pārmērīgu un nepieņemamu iejaukšanos, kas aizskar pašu šādi garantēto pamattiesību būtību (šajā ziņā skat. spriedumus, 1974. gada 14. maijs, *Nold/Komisija*, 4/73, EU:C:1974:51, 14. punkts; 1996. gada 30. jūlijs, *Bosphorus*, C-84/95, EU:C:1996:312, 21. punkts, kā arī 2011. gada 16. novembris, *Bank Melli Iran/Padome*, C-548/09 P, EU:C:2011:735, 113. un 114. punkts).
- <sup>149</sup> Šajā ziņā ir jākonstatē – kā Tiesa ir norādījusi saistībā ar embargo īstenošanu pret Dienvidslāvijas Federatīvo Republiku (Serbiju un Melnkalni) –, ka ierobežojošajiem pasākumiem pēc definīcijas ir sekas, kas skar tiesības uz īpašumu un tiesības brīvi veikt profesionālo darbību, tādējādi radot kaitējumu lietas dalībniekiem, kuri nekādi nav atbildīgi par situāciju, kas izraisījusi sankciju noteikšanu (šajā ziņā skat. spriedumu, 1996. gada 30. jūlijs, *Bosphorus*, C-84/95, EU:C:1996:312, 22. punkts). Tāda *a fortiori* ir mērķtiecīgo ierobežojošo pasākumu iedarbība attiecībā uz tajos minētajām vienībām.
- <sup>150</sup> Pamatlietā ir jānorāda, ka ar to, cik svarīgi ir apstrīdētajos aktos izvirzītie mērķi, proti, Ukrainas teritoriālās integritātes, suverenitātes un neatkarības aizsardzībai, kā arī krīzes šajā valstī noregulējuma mierīgā ceļā sekmēšanai, kas, kā izriet no šī sprieduma 113.–115. punktā minētajiem apstākļiem, iekļaujas plašākā mērķī uzturēt mieru un starptautisko drošību saskaņā ar Savienības ārējās darbības mērķiem, kuri noteikti LES 21. pantā, ir attaisnotas pat ievērojamās negatīvās sekas attiecībā uz

atsevišķiem uzņēmējiem. Šajos apstākļos un ņemot vērā, konkrēti, intensitātes pakāpenisko pieaugumu ierobežojošajiem pasākumiem, kurus Padome pieņēmusi, reaģējot uz krīzi Ukrainā, iejaukšanās *Rosneft* uzņēmējdarbības brīvībā un tiesībās uz īpašumu nevar tikt uzskatīta par nesamērīgu.

- 151 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka, izskatot otrā jautājuma a) daļu, nav atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Lēmuma 2014/512 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkta un 3. punkta, 7. panta un III pielikuma vai Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a panta, 4. panta 3. un 4. punkta, 5. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkta un 3. punkta, 11. panta, kā arī II un VI pielikuma spēkā esamību.

### *Par otrā jautājuma b) daļu*

- 152 Ar otrā jautājuma b) daļu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tiesiskās noteiktības un piemērojamo tiesību aktu precizitātes (*nulla poena sine lege certa*) principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz dalībvalstij noteikt kriminālsodus, kuri ir jāpiemēro Regulas Nr. 833/2014 normu pārkāpuma gadījumā saskaņā ar tās 8. panta 1. punktu, pirms Tiesa ir precizējusi minēto normu tvērumu un tāad ar tiem saistīto kriminālsodu apmēru.

### *Par pieņemamību*

- 153 Apvienotās Karalistes valdība un Padome apgalvo, ka šis prejudiciālais jautājums nav pieņemams. Apvienotās Karalistes valdība uzskata, ka šis jautājums ir hipotētisks, jo *Rosneft* neesot Savienības pakalpojumu eksportētāja vai sniedzēja, kuras rīcība tiek ierobežota atbilstoši Regulai Nr. 833/2014 un tādējādi *Rosneft* nepastāvot risks, ka tai varētu tikt piemērots kriminālsods atbilstoši pamatlietā aplūkotajiem valsts tiesību aktiem. Padome turklāt uzskata, ka šis jautājums patiesībā ir par minēto tiesību aktu spēkā esamību.
- 154 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, tā kā prejudiciālais jautājums attiecas uz sodiem, kuri ir jāpiemēro Regulas Nr. 833/2014 normu pārkāpuma gadījumā, un uz tiesiskās noteiktības un piemērojamo tiesību aktu precizitātes (*nulla poena sine lege certa*) principiem, šis prejudiciālais jautājums acīmredzami attiecas nevis uz Apvienotās Karalistes valdības pieņemto valsts pasākumu spēkā esamību, bet gan uz ierobežojumiem, kas izriet no šiem principiem un kas dalībvalstīm ir jāievēro, īstenojot Regulas Nr. 833/2014 8. panta 1. punktu.
- 155 Papildus prejudiciālo jautājumu pieņemamības nosacījumiem, kas izklāstīti šī sprieduma 50. punktā, ir jāatgādina, ka uz jautājumiem, kurus valsts tiesa uzdod saistībā ar tiesisko regulējumu un faktiskajiem apstākļiem, ko tā izklāstījusi pēc savas atbildības, un kuru atbilstība īstenībai Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības prezumpcija (spriedums, 2013. gada 29. janvāris, *Radu*, C-396/11, EU:C:2013:39, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 156 Attiecībā uz šī jautājuma, iespējams, hipotētisko raksturu, ir jānorāda, pirmkārt, ka *Rosneft* tiesas sēdē Tiesā ir apgalvojusi, ka ierobežojošo pasākumu pārkāpuma gadījumā tā var tikt saukta pie kriminālatbildības par līdzdalību; citas ieinteresētās personas šo apgalvojumu nav apstrīdējušas. Otrkārt, pat pieņemot, ka *Rosneft* Regulas Nr. 833/2014 normu pārkāpuma gadījumā nevar tikt piemēroti kriminālsodi saskaņā ar pamatlietā aplūkotajiem valsts tiesību aktiem, šis apstāklis noteikti nepadara šo jautājumu hipotētisku, jo, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 211. punktā, no lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu neizriet, ka *Rosneft* nebūtu tiesību apstrīdēt pasākumus, ko Apvienotās Karalistes valdība ir veikusi, pamatojoties uz Regulas Nr. 833/2014 8. panta 1. punktu.
- 157 Šajos apstākļos, tā kā, konkrēti, šis jautājums attiecas uz Regulas Nr. 833/2014 8. panta 1. punkta īstenošanas nosacījumiem un ka tam nav hipotētiska rakstura, tas ir pieņemams.

*Par lietas būtību*

- 158 No lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu un *Rosneft* rakstveida apsvērumiem izriet, ka *Rosneft* uzskata, ka atsevišķu Regulas Nr. 833/2014 normu neskaidrības un neprecizitātes dēļ personas nevar nepārprotami zināt savas tiesības un savus pienākumus. Šajos apstākļos Padome esot pārkāpusi tiesiskās noteiktības principu un piemērojamo tiesību aktu precizitātes (*nulla poena sine lege certa*) principu, šīs regulas 8. pantā paredzējuma, ka dalībvalstīm ir jānosaka sodi, tostarp kriminālsodi, lai nodrošinātu pamatlietā aplūkoto ierobežojošo pasākumu piemērošanu.
- 159 Pirmkārt, attiecībā uz frāzi “ūdeņi, kas ir dziļāki par 150 metriem” Regulas Nr. 833/2014 3. panta 3. punkta a) apakšpunkta un 3.a panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē pastāvēt šaubas par to, no kura punkta šīs 150 metru dziļums ir jāmēra. Otrkārt, attiecībā uz “slānekļa” jēdzienu šīs regulas 3. panta 3. punkta c) apakšpunkta un 3.a panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē pat ģeoloģijas nozarē neesot nekādas vienprātības par tā piemērojamību. Treškārt, frāze “finansiāla palīdzība”, kas ietverta minētās regulas 4. panta 3. punkta b) apakšpunktā, neesot skaidra un, ceturtkārt, frāze “pārvedamie vērtspapīri”, kas ietverta Regulas Nr. 833/2014 5. panta 2. punktā, neļaujot pārliecinoši uzzināt, vai šajā normā paredzētais aizliegums attiecas arī uz *GDR*, kas ir emitēti no 2014. gada 12. septembra, bet kas pārstāv akcijas, kuras emitētas pirms minētās dienas.
- 160 Katrā ziņā *Rosneft* norāda, ka dalībvalsts nedrīkst noteikt kriminālsodus, kas ir piemērojami Regulas Nr. 833/2014 pārkāpuma gadījumā, pirms Tiesa ir pieņēmusi nolēmumu par minētās regulas normu interpretāciju.
- 161 Pirmām kārtām attiecībā uz vispārējo tiesiskās noteiktības principu ir jāatgādina, ka šīs Savienības tiesību pamatprincips tostarp paredz prasību, lai tiesiskais regulējums būtu skaidrs un precīzs, lai attiecīgās personas varētu nepārprotami zināt savas tiesības un pienākumus un attiecīgi rīkoties (spriedums, 2006. gada 10. janvāris, *IATA un ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, 68. punkts*, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 162 Otrām kārtām attiecībā uz piemērojamo tiesību aktu precizitātes principu (*nulla poena sine lege certa*), ko minējusi iesniedzējtiesa, ir jākonstatē, ka šis princips, uz ko attiecas Hartas 49. pants “Noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principi” un kas saskaņā ar Tiesas judikatūru ir vispārējā tiesiskās noteiktības principa īpaša izpausme (skat. spriedumu, 2008. gada 3. jūnijs, *Intertanko u.c., C-308/06, EU:C:2008:312, 70. punkts*), tostarp nozīmē, ka likumā ir skaidri jādefinē pārkāpumi un par tiem paredzētie sodi. Šis nosacījums ir izpildīts tad, ja attiecīgā persona no atbilstošās normas formulējuma, vajadzības gadījumā izmantojot tiesu sniegto normas interpretāciju, var uzzināt, par kādām darbībām vai bezdarbību tai iestāsies kriminālatbildība (spriedums, 2007. gada 3. maijs, *Advocaten voor de Wereld, C-303/05, EU:C:2007:261, 50. punkts*).
- 163 Ir jākonstatē, ka šajā gadījumā frāzes, uz kuru neprecizitāti norāda *Rosneft* un kuras ir izklāstītas šī sprieduma 159. punktā, ir vispārīgas. Tomēr “pārvedamo vērtspapīru” jēdziens ir definēts Regulas Nr. 833/2014 1. panta f) punktā, savukārt “finansiālas palīdzības” jēdziens ir izklāstīts minētās regulas 4. panta 3. punkta b) apakšpunktā.
- 164 Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā – “ECT”) judikatūru attiecībā uz Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 7. pantu, kurā ir paredzētas tiesības, kas atbilst Hartas 49. pantā garantētajām tiesībām (spriedums, 2015. gada 8. septembris, *Taricco u.c., C-105/14, EU:C:2015:555, 57. punkts*), tā vispārīgā rakstura dēļ, kāds noteikti ir leģislatīviem aktiem, to formulējums nevar būt absolūti precīzs. No tā tostarp izriet, ka, lai arī, izmantojot tādu likumdošanas tehniku, kurā drīzāk tiek lietotas vispārīgas kategorijas, nevis izsmeļoši saraksti, bieži vien paliek pelēkās zonas ārpus definīcijas robežām, šīs šaubas par minētajiem ierobežojumiem pašas par sevi nav pietiekamas, lai padarītu tiesību normu par nesaderīgu ar minētās

konvencijas 7. pantu, jo lielā vairumā gadījumu tā ir pietiekami skaidra (šajā ziņā it īpaši skat. ECT, 1996. gada 15. novembris, *Cantoni* pret Franciju, ECLI:CE:ECHR:1996:1115JUD001786291, 31. un 32. punkts).

- 165 Tā kā šie apsvērumi atbilstoši Hartas 52. panta 3. punktam ir spēkā arī attiecībā uz tās 49. pantu, ir uzskatāms, ka Savienības likumdevēja izdarītā izvēle *Rosneft* norādītajās tiesību normās lietot tādas frāzes vai vārdus kā “finansiāla palīdzība”, “ūdeņi, kas dziļāki par 150 metriem”, “slānekļis” vai “pārvedamie vērtspapīri” pati par sevi nevar būt piemērojamo tiesību aktu precizitātes principa pārkāpums.
- 166 Šo secinājumu nostiprina fakts, ka likuma paredzamība nav pretrunā tam, ka attiecīgā persona ir spiesta izmantot profesionālus padomus, lai lietā esošajos apstākļos saprātīgi novērtētu, kādas sekas attiecīgais akts varētu radīt (skat. ECT, 2014. gada 18. marts, *Öcalan* pret Turciju, ECLI:CE:ECHR:2014:0318JUD002406903, 174. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā lietā ir uzskatāms, ka, lai gan vārdi, par kuriem *Rosneft* apgalvo, ka tie esot neprecīzi, nav absolūti precīzi, tie nešķiet tādi, ka persona no tiem nevarētu uzzināt, par kādām darbībām un bezdarbību tā tiks saukta pie kriminālatbildības.
- 167 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka piemērojamo tiesību aktu precizitātes princips nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas aizliegtu to normu saturu, kurās paredzēta kriminālatbildība, noskaidrot pakāpeniski, tiesām sniedzot interpretāciju, ja vien šī interpretācija ir saprātīgi paredzama (šajā ziņā skat. spriedumu, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 217. un 218. punkts).
- 168 Tātad, pretēji tam, ko apgalvo *Rosneft*, fakts, ka Regulā Nr. 833/2014 lietotos vārdus Tiesa vēlāk var pakāpeniski paskaidrot, nevar liegt dalībvalstij noteikt sodus, pamatojoties uz šīs regulas 8. panta 1. punktu, lai nodrošinātu tās faktisku īstenošanu.
- 169 Tādējādi ir jāuzskata, ka šajā gadījumā Regulā Nr. 833/2014 lietotie vārdi, kas minēti šī sprieduma 159. punktā, neliedz dalībvalstij noteikt kriminālsodus, kuri saskaņā ar Regulas Nr. 833/2014 8. panta 1. punktu ir jāpiemēro tās normu pārkāpuma gadījumā.
- 170 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otrā jautājuma b) daļu ir jāatbild, ka tiesiskās noteiktības un piemērojamo tiesību aktu precizitātes (*nulla poena sine lege certa*) principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neliedz dalībvalstij noteikt kriminālsodus, kuri saskaņā ar Regulas Nr. 833/2014 8. panta 1. punktu ir jāpiemēro tās normu pārkāpuma gadījumā, pirms Tiesa ir precizējusi minēto normu tvērumu un tātad ar tiem saistīto kriminālsodu apmēru.

### **Par trešā jautājuma a) daļu**

- 171 Ar trešā jautājuma a) daļu iesniedzējtiesa vaicā, vai frāze “finansiāla palīdzība”, kas ietverta Regulas Nr. 833/2014 4. panta 3. punkta b) apakšpunktā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā iekļauj maksājumu apstrādi, ko veic banka vai cita finanšu iestāde.
- 172 *Rosneft* un Vācijas valdība uzskata, ka ar šiem vārdiem Regulā Nr. 833/2014 ir domātas nevis darbības, kuru priekšmets ir vienkārša maksājumu apstrāde, bet gan finansēšanas darbības, kuras sniedz aktīvu un materiālu atbalstu. Šajā ziņā Vācijas valdība tostarp norāda, ka maksājumu pakalpojumi ir pakalpojumi, kas tiek sniegti, lai veiktu maksājumu darījumus trešajām personām, kuras ir maksātājas, kā izriet no definīcijas, kas ietverta 4. panta 3. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīvā 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK (OV 2007, L 319, 1. lpp.), kopsakarā ar šīs direktīvas pielikumu. Savukārt pakalpojumi, kuru sniegšanai ir jāsaņem



atļauja atbilstoši Regulas Nr. 833/2014 4. panta 3. punktam, piemēram, subsīdiju un aizdevumu izsniegšana un eksportkredīta apdrošināšana, esot pakalpojumu, saistībā ar kuriem attiecīgā banka pati ar saviem līdzekļiem rikojas trešās personas labā.

- 173 Šī valdība turklāt uzskata, ka finanšu iestādēm nav pietiekamas informācijas, konkrēti, saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. novembra Regulu (EK) Nr. 1781/2006 attiecībā uz naudas līdzekļu pārskaitījumiem pievienoto informāciju par maksātāju (OV 2006, L 345, 1. lpp.), lai izvērtētu, vai maksājums faktiski atbilst vai neatbilst mērķim, kurš ir pretrunā Regulai Nr. 833/2014.
- 174 Pēc Apvienotās Karalistes valdības, Igaunijas valdības un Komisijas uzskatiem, frāze “finansiāla palīdzība” savukārt ietver maksājumu pakalpojumus, ko sniedz banka vai cita finanšu iestāde, un šie pakalpojumi ir aizliegti, ja tie ir saistīti ar komercdarījumu, kas ir aizliegts saskaņā ar Regulu Nr. 833/2014. Atsaucoties uz Komisijas 2014. gada 16. decembra norādījumiem par atsevišķu Regulas (ES) Nr. 833/2014 normu istenošanu (C(2014) 9950 *final*), šīs ieinteresētās personas uzskata, ka šī frāze ir jāinterpretē plaši.
- 175 Savukārt Francijas valdība uzskata, ka “finansiālas palīdzības” jēdziens ir jāattiecina vienīgi uz darījumiem, kurus veido finanšu iestādes veikti jaunu resursu ieguldījumi. Šis jēdziens tomēr varētu iekļaut maksājumu apstrādi, ja tā ir saistīta ar komercdarījumu, kurš ir aizliegts saskaņā ar Regulu Nr. 833/2014, ar nosacījumu, ka šāda maksājumu apstrāde notiek, finanšu iestādei pārskaitot jaunus resursus to saņēmējiem.
- 176 Ir jānorāda, ka atbilstoši ierobežojošajiem pasākumiem, kas ieviesti saskaņā ar Regulas Nr. 833/2014 3. pantu un 4. panta 3. punktu, ne tikai visam naftas nozarei paredzēto produktu, kuru saraksts ir ietverts šīs regulas II pielikumā, eksportam uz Krieviju ir izvirzīta prasība par iepriekšēju atļauju, bet arī jebkurai atsevišķu saistīto pakalpojumu sniegšanai saistībā ar attiecīgajiem produktiem, tostarp konkrēti finansēšanai vai finansiālai palīdzībai šādu produktu eksportam, ir jāsaņem kompetentās iestādes atļauja. Tādējādi ierobežojumi attiecībā uz šādiem saistītajiem pakalpojumiem ir vērsti tostarp uz finanšu iestādēm, kuras var sniegt finansiālu palīdzību, konkrēti, subsīdijas, aizdevumus un eksportkredīta apdrošināšanu, – uz minēto produktu eksportētājiem.
- 177 Tātad, ņemot vērā pamatlietā aplūkoto ierobežojošo pasākumu mērķi, ir uzskatāms, ka ar trešā jautājuma a) daļu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 833/2014 4. panta 3. punkts, kurā ir norāde uz “finansiālu palīdzību”, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas tostarp finanšu iestādēm uzliek pienākumu saņemt atļauju jebkura maksājuma – kas saistīts ar šīs regulas II pielikumā minēto produktu pārdošanas, piegādes, nodošanas vai eksporta uz Krieviju darījumiem – apstrādei, it īpaši, ja šīs iestādes konstatē, ka maksājums, kuru prasīts apstrādāt, ir saistīts ar šādu darījumu.
- 178 Šajā ziņā ir jānorāda, ka nevienā no Regulas Nr. 833/2014 4. panta 3. punkta b) apakšpunkta valodu redakcijām nav skaidri norādīts uz “maksājumu apstrādi”. Šajos apstākļos ir jābalstās uz šīs regulas vispārējo sistēmu un mērķi.
- 179 Regulas Nr. 833/2014 4. panta 3. punkta b) apakšpunkta sistēmiskā interpretācija drīzāk parāda, kā tostarp norāda Vācijas valdība savos rakstveida apsvērumos, ka, lietojams frāzi “finansiāla palīdzība”, Savienības likumdevējs ir domājis darbības, kas pielīdzināmas subsīdijām, aizdevumiem un eksportkredīta apdrošināšanai. Ja šīm darbībām ir nepieciešama attiecīgās finanšu iestādes pašu resursu izmantošana, tad maksājumu pakalpojumus savukārt šī iestāde sniedz starpnieces statusā, nodrošinot, ka maksātāja, kas ir trešā persona, līdzekļi sasniedz konkrētu saņēmēju, neiesaistot minētās iestādes pašas līdzekļus.
- 180 Šajos apstākļos Regulas Nr. 833/2014 4. panta 3. punkts nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas uzliktu finanšu iestādēm pienākumu jebkura maksājuma – kas saistīts ar šīs regulas II pielikumā minēto produktu pārdošanas, piegādes, nodošanas vai eksporta uz Krieviju darījumiem – apstrādei saņemt

atļauju papildus tai, kas šim darījumam ir prasīta atbilstoši Regulas Nr. 833/2014 3. pantam, ja šīs iestādes konstatē, ka maksājums, kuru prasīts apstrādāt, ir pilnīga vai daļēja atlīdzība par šādu darījumu.

- 181 Ņemot vērā tostarp to, ka minētās regulas 4. panta 3. punkta b) apakšpunkta mērķis nav nedz noteikt aktīvu iesaldēšanu, nedz ierobežojumus līdzekļu pārskaitījumu jomā, ir uzskatāms, ka tad, ja Savienības likumdevējs būtu vēlējies jebkura bankas pārskaitījuma – kas saistīts ar Regulas Nr. 833/2014 II pielikumā minētajiem produktiem – apstrādei prasīt papildu atļauju līdzās tai, kas atbilstoši Regulas Nr. 833/2014 3. pantam ir prasīta tādām darījumiem kā šī sprieduma iepriekšējā punktā minētais, tas būtu lietojis citus terminus, nevis terminu “finansiāla palīdzība”, lai noteiktu šādu pienākumu un tā robežas.
- 182 Visbeidzot, ja Regulas Nr. 833/2014 mērķis tostarp ir likt Krievijas Federācijai vēl dārgāk maksāt par darbībām attiecībā uz Ukrainu, tad ir jākonstatē, ka šīs regulas 4. panta 3. punkta b) apakšpunkts ir saskanīgi vērsts uz šo mērķi, nosakot ierobežojumus finansiālai palīdzībai naftas nozarei paredzēto produktu eksportam uz Krieviju, vienlaikus pašai maksājumu apstrādei neizvirzot iepriekšējas atļaujas prasību.
- 183 Iepriekš sniegtā interpretācija neskar aizliegumu, kas attiecas uz jebkuru tādu maksājumu apstrādi, kuri saistīti ar komercdarījumu, kas pats ir aizliegts saskaņā ar Regulas Nr. 833/2014 3. panta 5. punktu.
- 184 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz trešā jautājuma a) daļu ir jāatbild, ka frāze “finansiāla palīdzība”, kas ietverta Regulas Nr. 833/2014 4. panta 3. punkta b) apakšpunktā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pati par sevi neiekļauj maksājuma apstrādi, ko veic banka vai cita finanšu iestāde.

#### **Par trešā jautājuma b) daļu**

- 185 Ar trešā jautājuma b) daļu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 833/2014 5. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas kopš 2014. gada 12. septembra aizliedz emitēt *GDR* atbilstoši noguldījuma līgumam, kurš noslēgts ar kādu no vienībām, kas uzskaitītas šīs regulas VI pielikumā, ja šie *GDR* attiecas uz akcijām, ko kāda no šīm vienībām emitējusi pirms 2014. gada 12. septembra.
- 186 *Rosneft* uzskata, ka uz šo jautājumu ir jāatbild noliedzoši. Saskaņā ar tās viedokli interpretācija, atbilstoši kurai vienību – pret kurām vērsti pamatlietā aplūkoto ierobežojošie pasākumi – akcionāri nevarot apvienot savas akcijas kā *GDR*, būtu pretrunā Regulā Nr. 833/2014 izvirzītajam mērķim, kas ir izdarīt spiedienu uz Krievijas Federāciju, ierobežojot skarto vienību spēju iesaistīt kapitālu, jo tas konkrēti, ietekmējot šo vienību akcionārus.
- 187 No Regulas Nr. 833/2014 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta it īpaši izriet, ka jebkurš pirkšanas, pārdošanas, ieguldījumu pakalpojumu vai pakalpojumu, palīdzot emitēt atsevišķus pēc 2014. gada 12. septembra emitētus pārvedamos vērtspapīrus, sniegšanas darījums, kā arī jebkurš darījums saistībā ar šādiem pārvedamiem vērtspapīriem, ko veic šīs regulas VI pielikumā uzskaitītās vienības, tostarp *Rosneft*, ir aizliegts. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka frāze “pārvedamie vērtspapīri” saskaņā ar Regulas Nr. 833/2014 1. panta f) punktā iekļauto definīciju ietver depozitārija kvītis attiecībā uz akcijām.
- 188 Saistībā ar *Rosneft* argumentu, saskaņā ar kuru šis aizliegums esot pretrunā minētās regulas mērķim, jo ar to tiekot sodīti tās VI pielikumā uzskaitīto vienību akcionāri, piekritot *FCA*, jānorāda, ka ierobežojošie pasākumi, ciktāl tie attiecas uz sabiedrību, pēc būtības var negatīvi ietekmēt tās akcionāru intereses. Tā kā šajā gadījumā minēto ierobežojošo pasākumu mērķis ir tieši likt Krievijas Federācijai, kas ir *Rosneft* vairākuma akcionāre, vēl dārgāk maksāt par tās darbībām, šim argumentam nav nekāda pamata.

- 189 Vispār ir acīmredzams, ka ar Regulas Nr. 833/2014 5. panta 2. punktu no 2014. gada 12. septembra ir aizliegta *GDR* emisija attiecībā uz to vienību akcijām, kuras uzskaitītas tās VI pielikumā, neatkarīgi no šo akciju emisijas datuma.
- 190 Šajos apstākļos uz trešā jautājuma b) punktu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 833/2014 5. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā kopš 2014. gada 12. septembra ir aizliegts emitēt *GDR* atbilstoši noguldījuma līgumam, kurš noslēgts ar kādu no vienībām, kas uzskaitītas šīs regulas VI pielikumā, tostarp, ja šie *GDR* attiecas uz akcijām, ko kāda no šīm vienībām emitējusi pirms minētās dienas.

### ***Par trešā jautājuma c) daļu***

- 191 Ar trešā jautājuma c) daļu iesniedzējtiesa lūdz Tiesai, ja tā uzskata par nepieciešamu, sniegt interpretāciju jēdzieniem “ūdeņi, kas ir dziļāki par 150 metriem” un “slānekļis”, kas minēti Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a pantā.
- 192 Lasot lēmumu lūgt prejudiciālu nolēmumu, šķiet, ka šis jautājums Tiesai ir iesniegts, papildinot otrā jautājuma b) daļu, ar kuru iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Regula Nr. 833/2014 nav spēkā tās varbūtējās neskaidrības dēļ. Iesniedzējtiesa šajā ziņā tikai paskaidro, ka Tiesai ir atļauts, ja tā uzskata par lietderīgu, sniegt personām precīzākas šo jēdzienu definīcijas.
- 193 Minētā tiesa sīkāk nepaskaidro, kādā ziņā minēto jēdzienu precīzas definīcijas, ko sniegtu Tiesa, būtu nepieciešamas tajā izskatāmās lietas atrisināšanai.
- 194 Šajā ziņā, lai arī uz prejudiciālajiem jautājumiem par Savienības tiesībām patiešām attiecas atbilstības prezumpcija (spriedums, 2011. gada 28. jūlijs, *Lidl & Companhia*, C-106/10, EU:C:2011:526, 25. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), ir jāuzsver, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prejudiciālā nolēmuma procedūras pamatā ir nevis konsultatīvu viedokļu formulēšana par vispārīgiem vai hipotētiskiem jautājumiem, bet gan vajadzība efektīvi atrisināt strīdu (spriedums, 2005. gada 20. janvāris, *García Blanco*, C-225/02, EU:C:2005:34, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 195 Šajā gadījumā no lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu skaidri nevar secināt, ar ko šis jautājums it īpaši atšķiras no otrā jautājuma b) daļas, ar kuru iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Regula Nr. 833/2014 nav spēkā tās varbūtējās neskaidrības dēļ. Tā kā no atbildes, kas sniegta uz šo otrā jautājuma b) daļu, izriet, ka, izskatot Regulas Nr. 833/2014 3. un 3.a pantu saistībā ar tiesiskās noteiktības un piemērojamo tiesību aktu precizitātes principiem, nav atklāti apstākļi, kas varētu radīt šaubas par minēto normu spēkā esamību, tad, pamatojoties uz lēmumā lūgt prejudiciālu nolēmumu ietvertu informāciju, nešķiet, ka iesniedzējtiesai papildus būtu vajadzīga minēto jēdzienu interpretācija, lai atrisinātu pamatlietā izskatāmo strīdu.
- 196 Tā kā šajā ziņā precizējumu nav, tad par interpretācijas lūgumu nav jālemj.

### **Par tiesāšanās izdevumiem**

- 197 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) LES 19., 24. un 40. pants, LESD 275. pants, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā atbilstoši LESD 267. pantam lemt par tāda akta spēkā esamību, kurš pieņemts, pamatojoties uz normām par kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP) – kāds ir Padomes 2014. gada 31. jūlija Lēmums 2014/512/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kuras destabilizē situāciju Ukrainā, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2014. gada 4. decembra Lēmumu 2014/872/KĀDP, – ja lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas vai nu uz pārbaudi par to, vai ar šo lēmumu ir ievērots LES 40. pants, vai arī uz ierobežojošo pasākumu attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām tiesiskuma pārbaudi;
- 2) izskatot otro jautājumu, nav atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Lēmuma 2014/512 – ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Lēmumu 2014/872, – 1. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkta un 3. punkta, 7. panta un III pielikuma vai Padomes 2014. gada 31. jūlija Regulas (ES) Nr. 833/2014 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā – ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Padomes 2014. gada 4. decembra Regulu (ES) Nr. 1290/2014, – 3. un 3.a panta, 4. panta 3. un 4. punkta, 5. panta 2. punkta b)–d) apakšpunkta un 3. punkta, 11. panta, kā arī II un VI pielikuma spēkā esamību.

Tiesiskās noteiktības un piemērojamo tiesību aktu precizitātes (*nulla poena sine lege certa*) principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neliedz dalībvalstij noteikt kriminālsodus, kuri ir jāpiemēro Regulas Nr. 833/2014 – ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu Nr. 1290/2014, – normu pārkāpuma gadījumā saskaņā ar tās 8. panta 1. punktu, pirms Eiropas Savienības Tiesa ir precizējusi minēto normu tvērumu un tādad ar tiem saistīto kriminālsodu apmēru;

- 3) frāze “finansiāla palīdzība”, kas ietverta Regulas Nr. 833/2014 – ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu Nr. 1290/2014, – 4. panta 3. punkta b) apakšpunktā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pati par sevi neiekļauj maksājuma apstrādi, ko veic banka vai cita finanšu iestāde.

Regulas Nr. 833/2014 – ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu Nr. 1290/2014, – 5. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā kopš 2014. gada 12. septembra ir aizliegts emitēt globālos depozitāros sertifikātus (*Global Depositary Receipts*) atbilstoši noguldījuma līgumam, kurš noslēgts ar kādu no vienībām, kuras uzskaitītas Regulas Nr. 833/2014 – ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu Nr. 1290/2014, – VI pielikumā, tostarp, ja šie sertifikāti attiecas uz akcijām, ko kāda no šīm vienībām emitējusi pirms minētās dienas.

[Paraksti]

i — Teksta rezolutīvās daļas 2) punkta otrajā daļā pēc sākotnējās elektroniskās publikācijas ir veikti valodnieciski labojumi.